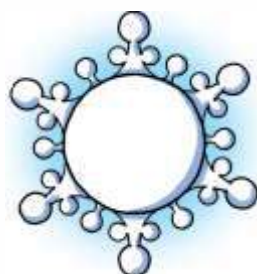
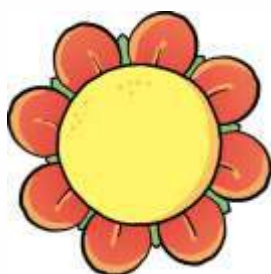


Příroda našeho regionu v ročních obdobích



● Přílohy



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název: Příroda našeho regionu v ročních obdobích

Autor: Růžena Vinciková, Bc. Helena Turková Kubátová

Ilustrace: Pokud není uvedeno jinak, veškeré ilustrace zveřejněné v tomto díle jsou autorským dílem Zdeňky Študlarové

Fotodokumentace: Pokud není uvedeno jinak, veškerá fotodokumentace zveřejněná v tomto díle je autorským dílem Lucie Jiráňové

Text a hudba k písni Jaro, léto, podzim, zima: Jaroslava Horáčková

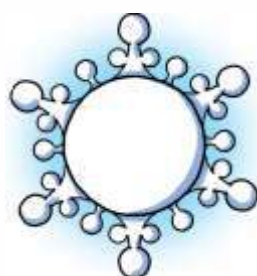
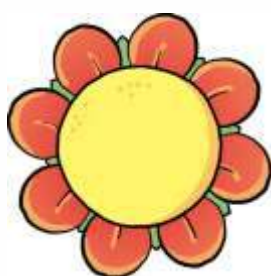
Celý vzdělávací program je ve formátu PDF/A (lze vybrat text a dále s ním pracovat).



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příroda našeho regionu v ročních obdobích



- Příloha č. 1 - Soubor materiálů pro realizaci programu



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Seznam příloh:

Příloha č. 4.1 Víla Šumavěnka
Příloha č. 4.2 Chlapec a dívka
Příloha č. 4.3 Portfolio
Příloha č. 4.4 IA list Plody 1
Příloha č. 4.5 IA list Plody 2
Příloha č. 4.6 IA list Plody 3
Příloha č. 4.7 IA list Čím se živí ježek
Příloha č. 4.8 IA list Zimní spánek
Příloha č. 4.9 IA list Ptactvo
Příloha č. 4.10 IA list Ptactvo 2
Příloha č. 4.11 IA list Stopy
Příloha č. 4.12 IA list Fazole
Příloha č. 4.13 IA list Žalud
Příloha č. 4.14 Sýkorka
Příloha č. 4.15 Říkanka Já jsem víla Šumavěnka
Příloha č. 4.16 Výroba Mořeny a létečka
Příloha č. 4.17 Příběh O kapce Evičky
Příloha č. 4.18 Informace o ŠPR
Příloha č. 4.19 Informace pro učitele, land-art
Příloha č. 4.20 Informace Mapa
Příloha č. 4.21 Notový záznam Jaro, léto, podzim, zima, to je celý rok
Příloha č. 4.22 Notový záznam k loučení se zimou, vítání jara
Příloha č. 4.23 Notový záznam Zelené, zelené
Příloha č. 4.24 Notový záznam To je zlaté posvícení
Příloha č. 4.25 Notový záznam Šla nanynka do zelí
Příloha č. 4.26 Notový záznam Hřej, slunéčko, hřej
Příloha č. 4.27 Notový záznam Sedmikráska
Příloha č. 4.28 Notový záznam Travička zelená
Příloha č. 4.29 Fotokoláž Plody podzim
Příloha č. 4.30 Fotokoláž Chuť podzimu
Příloha č. 4.31 Fotokoláž Posvícení
Příloha č. 4.32 Fotokoláž Naše zeměkoule
Příloha č. 4.33 Fotokoláž Sněhovánky radovánky



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.34 Fotokoláž Koloběh vody
Příloha č. 4.35 Fotokoláž Čím se přikrmují ptáci
Příloha č. 4.36 Fotokoláž Loučení se zimou
Příloha č. 4.37 Fotokoláž Poslové jara
Příloha č. 4.38 Fotokoláž Les a louka
Příloha č. 4.39 Fotokoláž Zahrada
Příloha č. 4.40 Fotokoláž Louka
Příloha č. 4.41 Fotokoláž Pod lupou
Příloha č. 4.42 Fotokoláž Pokusy
Příloha č. 4.43 Květinový motýl
Příloha č. 4.44 Na co bylinky ještě potřebujeme
Příloha č. 4.45 Podzim 1
Příloha č. 4.46 Podzim 2
Příloha č. 4.47 Podzim 3
Příloha č. 4.48 Zima 1
Příloha č. 4.49 Zima 2
Příloha č. 4.50 Zima 3
Příloha č. 4.51 Jaro 1
Příloha č. 4.52 Jaro 2
Příloha č. 4.53 Jaro 3
Příloha č. 4.54 Léto 1
Příloha č. 4.55 Léto 2
Příloha č. 4.56 Léto 3

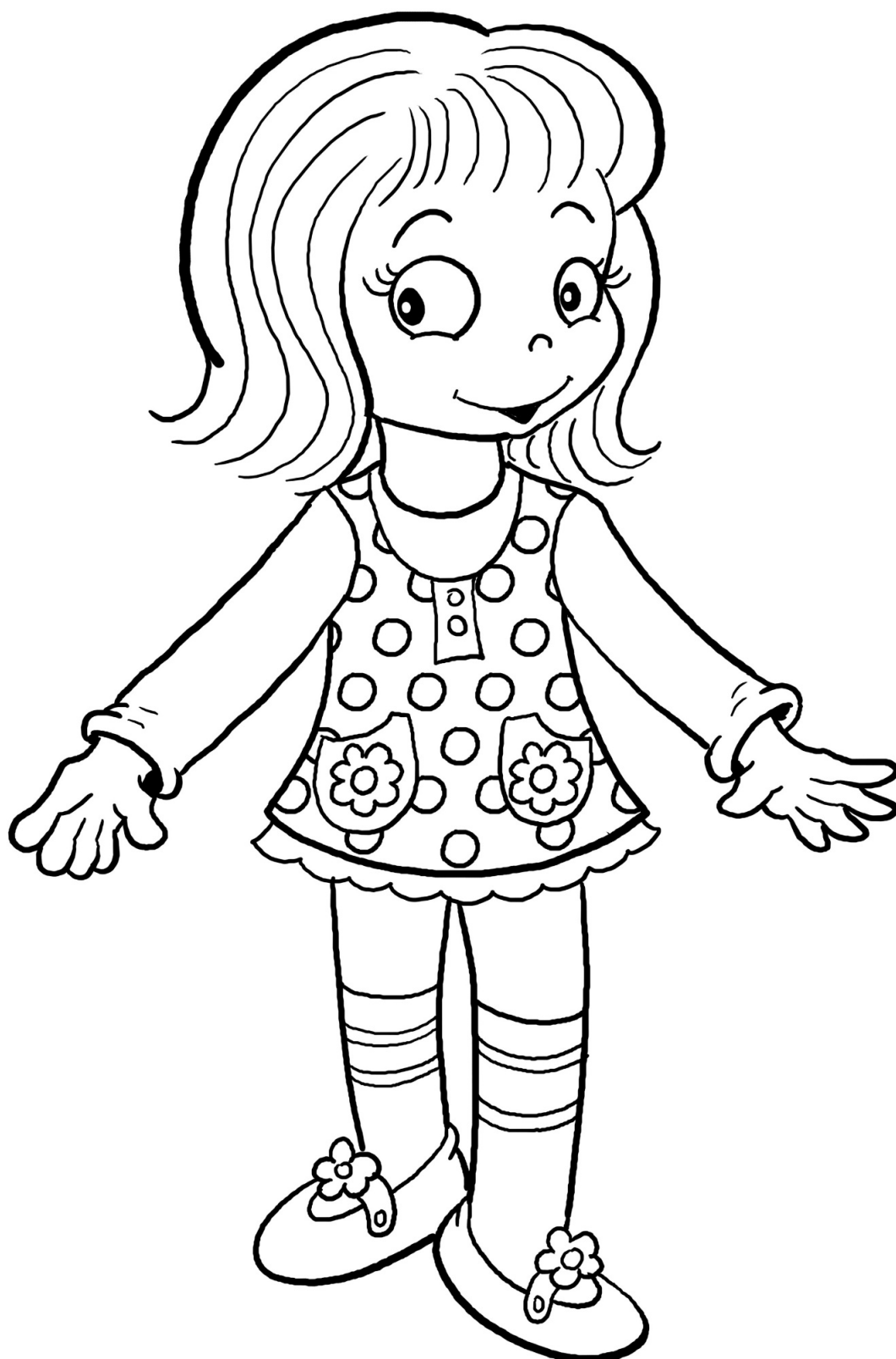


EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY







ČTYŘI ROČNÍ OBDOBÍ S VÍLOU ŠUMAVĚNKOU...



**...aneb příroda je úžasná učitelka a dokonalá učebna, kterou
otevřeme a objevujeme přírodu kolem nás**

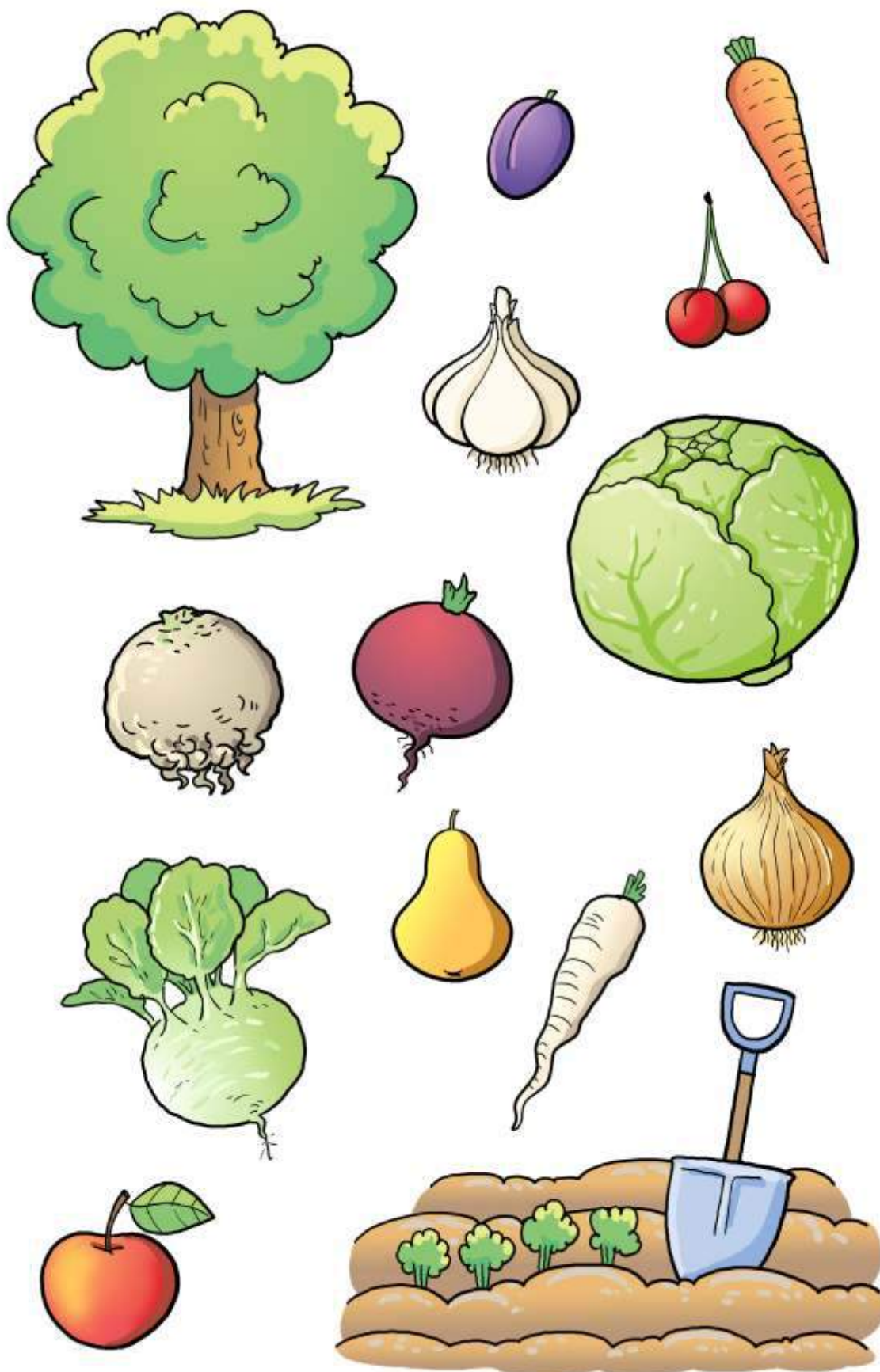
Program „VZDĚLÁVÁME SPOLEČNĚ“

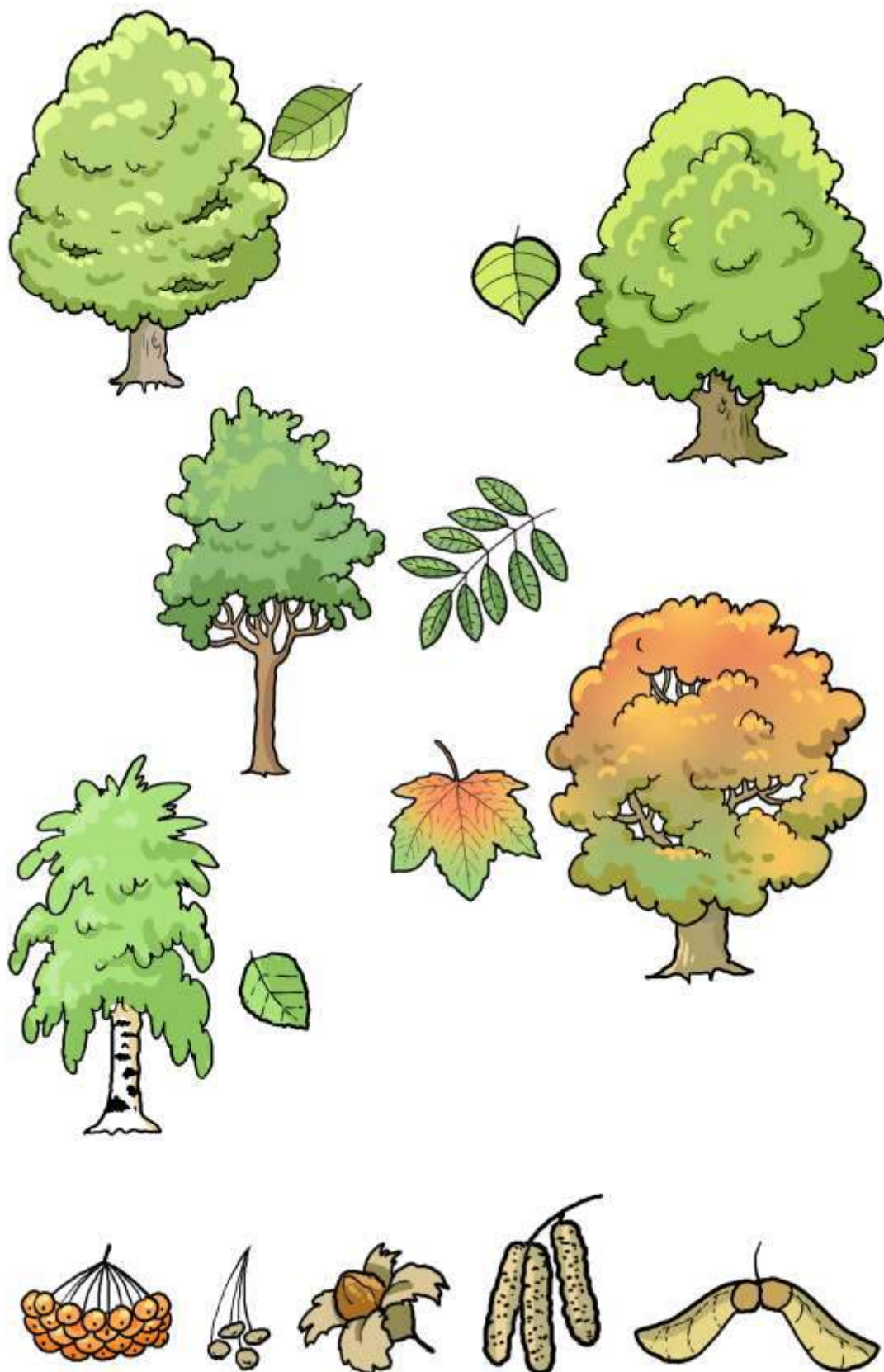


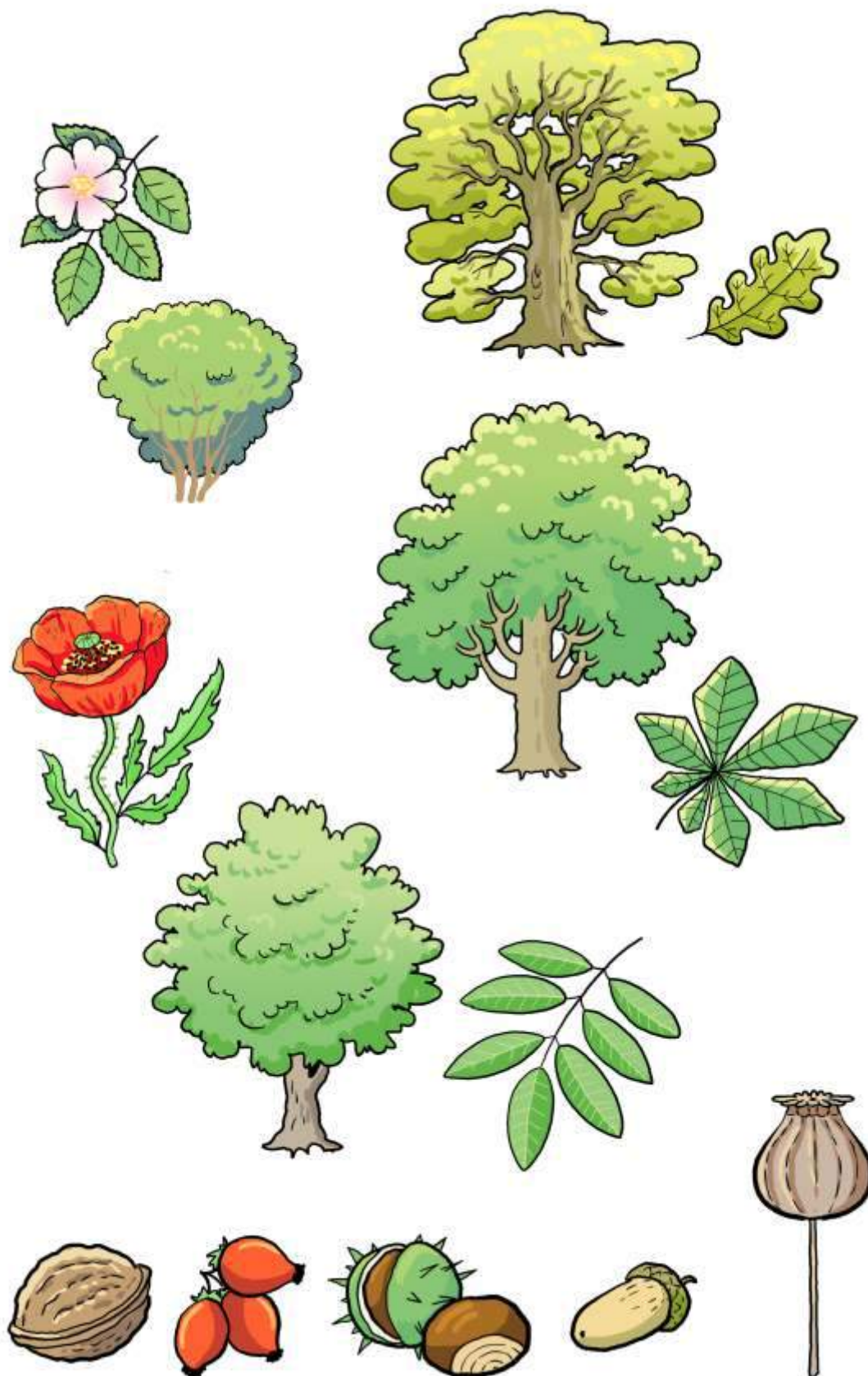
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



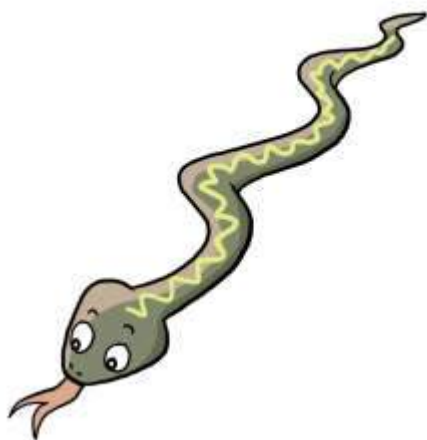
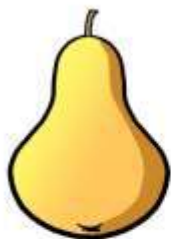
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY





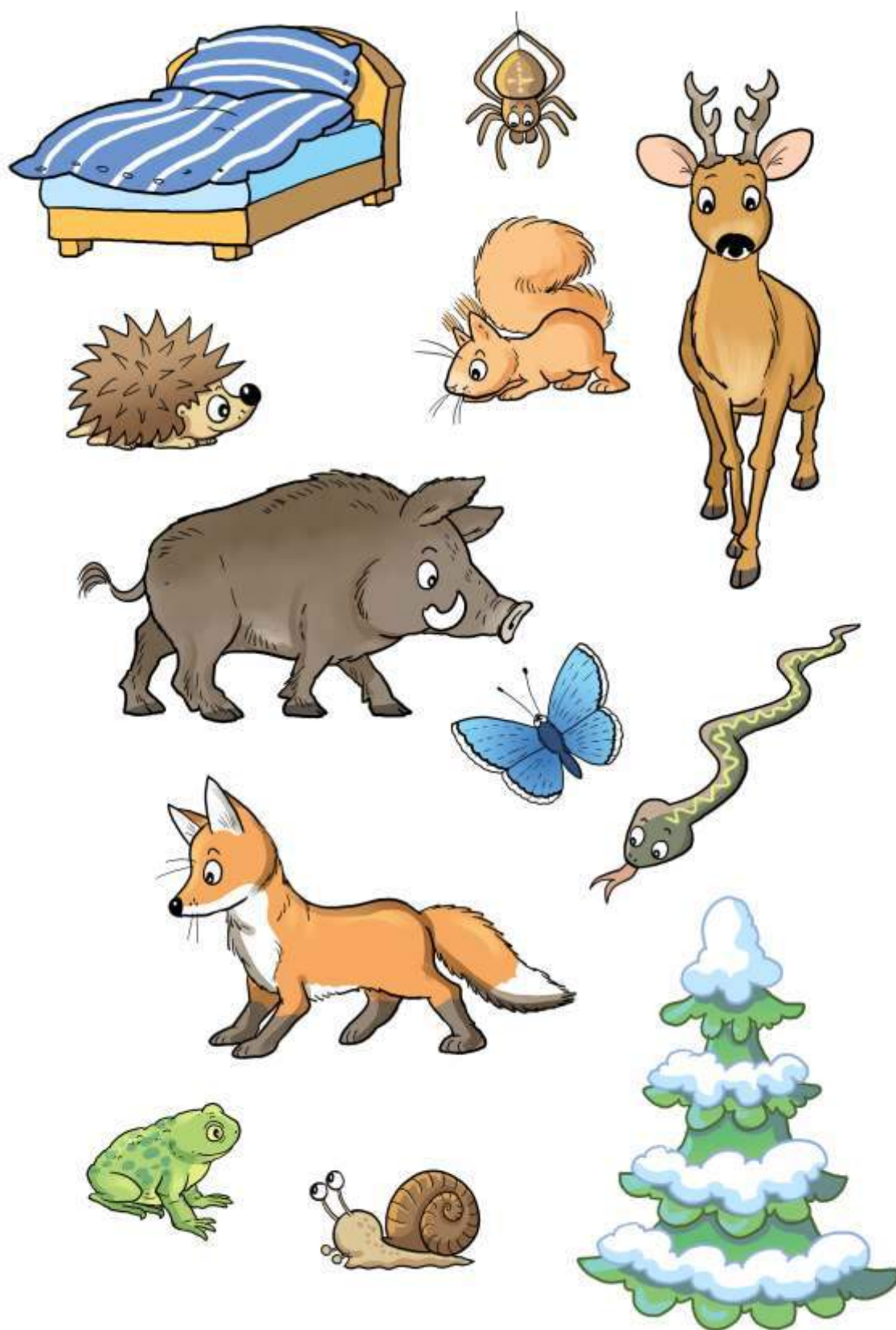


Příloha č. 4.7 Čím se živí ježek

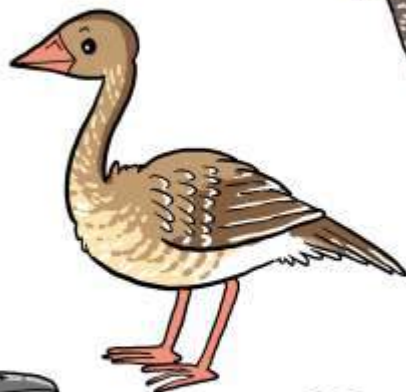


EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

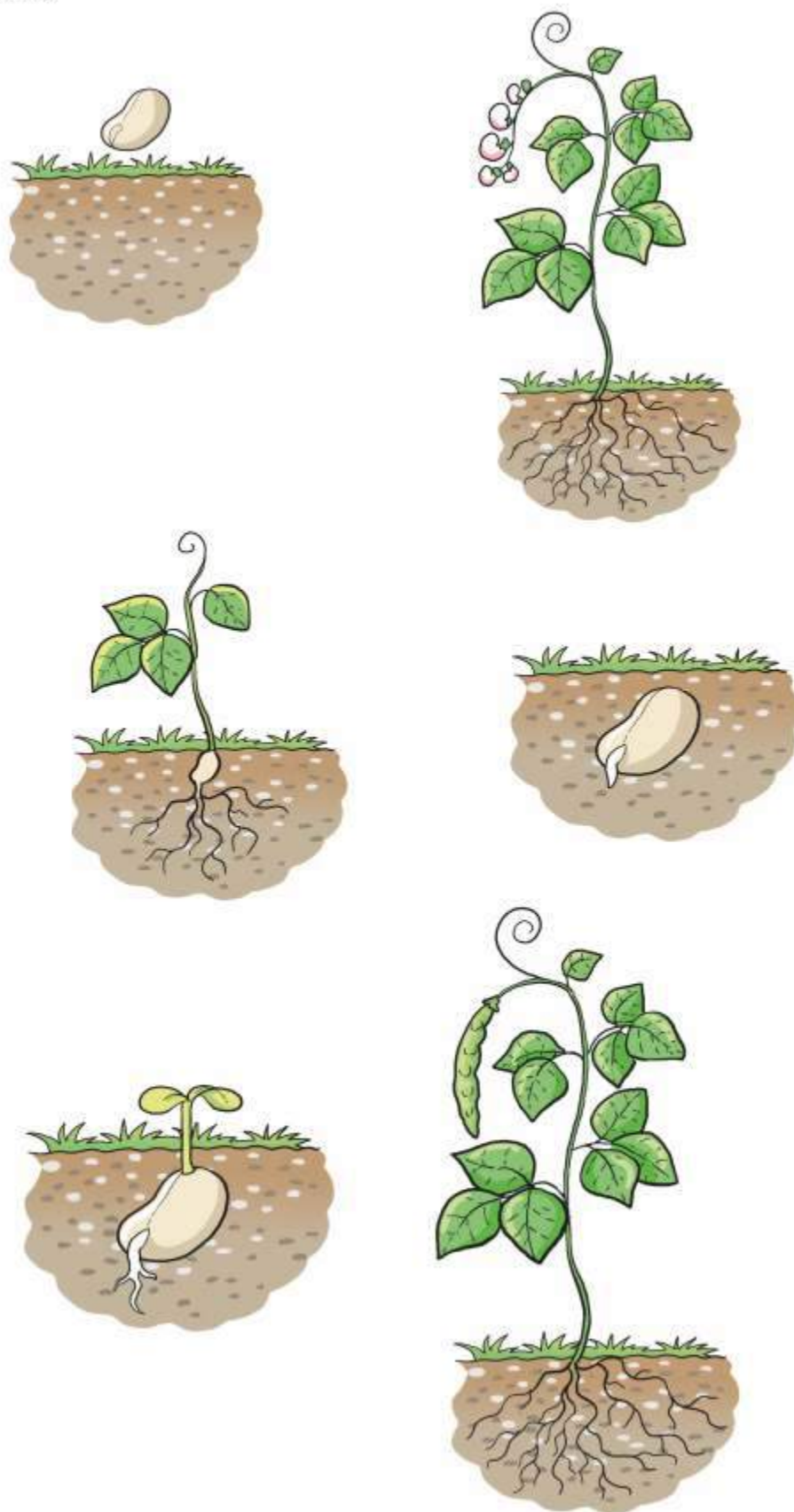
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



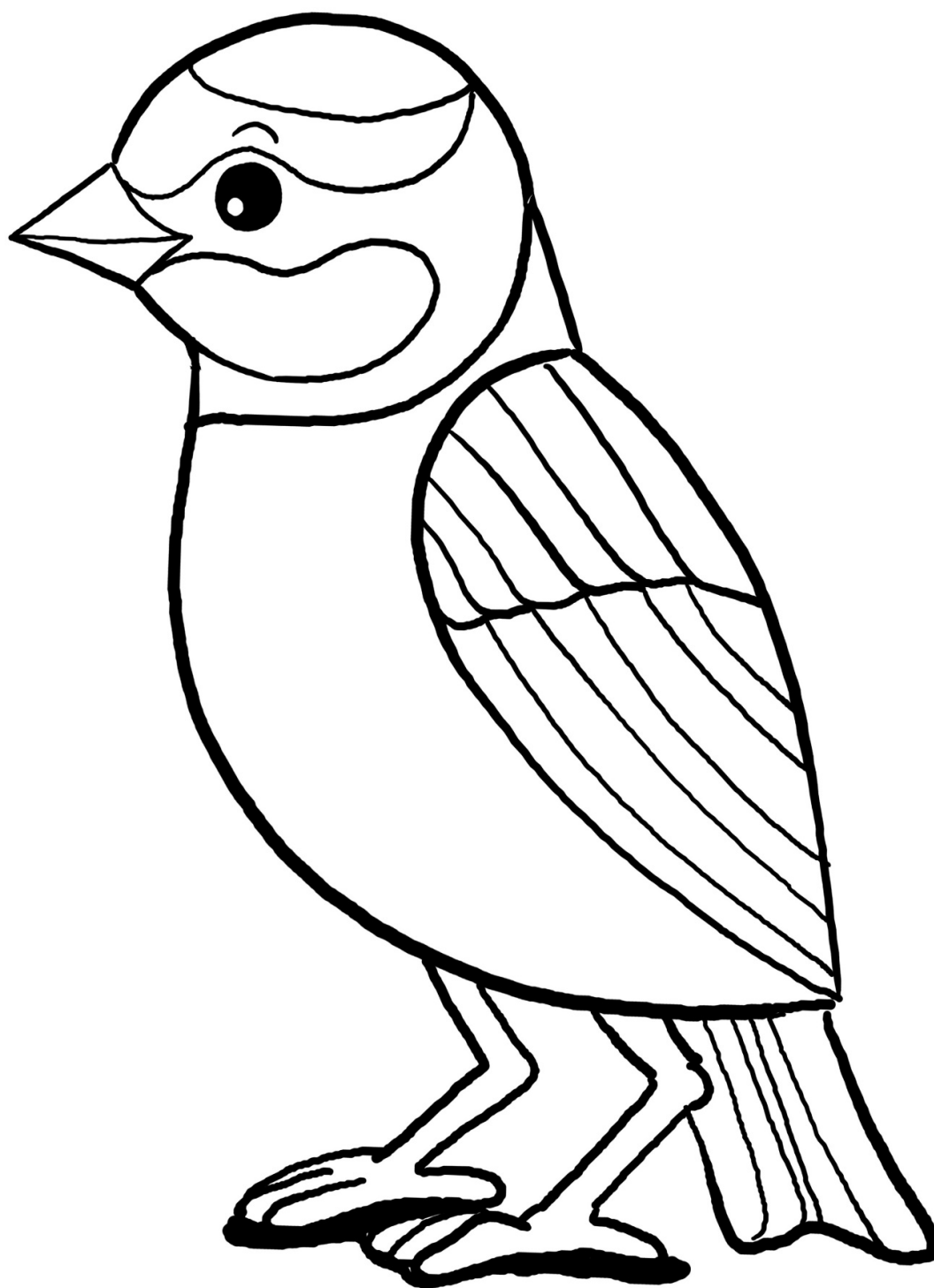












Já jsem víla Šumavěnka (říkanka)

Já jsem víla Šumavěnka
jako proutek trochu tenká.
Jaro léto podzim zima
v přírodě jsem všude doma.
Že se stále něco děje
není práce čaroděje.
Radost, úsměv na tváři
moje album v herbáři
každý úkol potěší
s Šumavěnkou vyřeším.
Zahrada náš domov je
každý si tu pohraje.
Louka, pole, potok, les,
učebnicí bude dnes.

citace: Růžena Vinciková



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Postup při výrobě Mořeny – symbol odcházející zimy (metodický blok 3)

(postupů je více, záleží na vaší fantazii a volbě přírodního materiálu).

Připravíme si jednu delší hůl (tělo) a jednu kratší hůl (ruce). V horní třetině přivážeme jutovým provázkem do kříže ruce. Ze sena vytvarujeme kouli a potáhneme ji bílým plátnem, druhou možností je udělat hlavu z věnečku z břechtanu. Připevníme hlavu provázkem. Svazek slámy nebo březoví připevníme na tyčku jako tělo, menší svazek jako ruce. Mořenu ustrojíme do starých šatů, na hlavu dáme šátek. Kolem krku dáme korále z vyfouklých vajec nebo prázdných šnečích ulit, které jsou symbolem zmaru – konce, smrti. Obličej domalujeme fixou či tuší.

Postup při výrobě létečka – symbolu života a jara (metodický blok 3)

Nejdříve si připravíme různé pentličky, kousky bavlněných barevných látek, naše prababičky používaly kanafas. Dále vyrobíme z barevných proužků papíru řetízek. Můžeme použít též proužky z krepového papíru. Navážeme na březové větvičky, které svážeme do stromečku.



Příběh „O kapce Evičce“

V malé studánce uprostřed lesa bydlela jedna kapka Evička. Chtěla poznat víc jen svou studánku, a proto se vydala na cestu se spoustou dalších kapiček. Plavala v potůčku, který byl nejdříve malinký, pak se k němu přidaly další potůčky a společně z nich byl náš velký Živný potok, který se pak vlil do řeky Blanice. Kapka Evička se rozhlížela kolem sebe. Viděla les, louku, na louce zahlédla děti, různá zvířátka, například srnky (děti jmenují zvířátka, která mohla zahlédnout). Z řeky se náhle kapička Evička dostala do velké vodní nádrže – do přehrady. Tady už neplavala tak rychle, jen se mírně pohupovala. Jednoho dne doplula až k čističce vody. Tam to s ní šplouchalo a házelo, probíhala různými filtry, až se dostala do potrubí. Tím se dostala (víte, děti, kam?). Ano, domů k jedné Terezce a Honzíkoví. Děti si právě čistily zoubky a nechaly téci vodu z kohoutku. „Zastavte nás,“ volaly kapky vody. Ale děti neslyšely, a tak se kapička Evička dostala do (potrubí a do kanálu). Tam se Evičce vůbec nelíbilo, protože tam byla spousta špíny. Rychle se snažila dostat pryč. Přes čističku doplula znovu do potoka. Ve vzduchu to vonělo a ptáci svým veselým trylkováním oznamovali jaro. Slyšíte? (hra na ticho) Ten den krásně svítilo sluníčko a vytáhlo kapku Evičku nahoru na oblohu. Tam se spojila s dalšími kapkami a vytvořila mrak. Mrak dlouho plul po obloze a díval se na jarní svět pod sebou. Najednou se ochladilo, obloha se zatáhla do šeda a začal foukat vítr. Mrak se potřhal a kapky se pomalu snášely dolů na zem a udělaly radost trávě, pampeliškám a dalším jarním květinám. Radost měly i pole, ostatní louky a lesy. Všechna semínka v zemi, která čekala na déšť. Zkrátka celá jarní příroda. A kapka Evička? Ta teď putuje naším Živným potokem. Víte kam? Děti doplňují své dojmy a poznatky.

citace: Růžena Vinciková



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Informace: Základní informace o školní přírodní rezervaci (ŠPR) – areál Stanice mladých ochránců přírody

Přírodní památka Pod vyhlídkou

První školní přírodní rezervace je v naší republice jedna z nejstarších v Evropě, byla založena v roce 1967. Nachází se u Zdenic, 3 km jihovýchodně od Prachatic, v nadmořské výšce 768 m. ŠPR tvoří dvě plochy. První lesní pastvina byla oficiálně vyhlášena v roce 1977 jako chráněná studijní plocha a později jako Přírodní památka Pod vyhlídkou.

Druhou plochu tvoří převážně luční biotop a je pracovníě nazvaný areál Stanice mladých ochránců přírody. V roce 1995 byl areál zařazen mezi přírodní památky s názvem Přírodní památka Pod vyhlídkou II. Zakladatelem byl pan učitel Aleš Záveský, který spolu s Bohuslavem Naušem vybudovali na obou plochách naučné stezky.

ŠPR je využívána zejména k terénním výukovým programům žáků a studentů různých typů škol a motivačním exkurzím pedagogických pracovníků. O ŠPR pečuje Centrum ekologické výchovy a Sdružení Dřípatka. Volný vstup na rezervaci není možný.



Informace pro učitele: Land-art

Land-art je umělecký směr, který zahrnuje uměleckou tvorbu přímo v krajině. Tento směr vznikl v 60. letech 20.století ve Spojených státech. Novátorský přístup je spojován s opouštěním ateliérů. V přírodě vznikají díla, která nelze vlastnit a prodávat. Malířským náčiním je vše, co nás v přírodě obklopuje. Tento způsob tvorby „přírodou“ je dostupný a inspirativní každému. Není nejdůležitější výsledek, ale hodnota je v zážitku – prožitku z tvoření. Vše, co je k tvoření použito, je přírodě navráceno zpět. Na tomto příkladě si uvědomujeme zrození života, jeho pomíjivost, koloběh. Nejdůležitější roli nehraje vytvořené dílo, ale proces jeho vzniku.

EV využívá těchto principů:

- pobyt v přírodě je neopakovatelným prožitkem jednotlivce či skupiny
- putování do krajiny, která má svůj příběh a vyzývá k jeho objevování a četbě
- být tvůrčí v jakékoli krajině, ale environmentálně šetrným způsobem
- zažít měkkost mechu, vůni jehličí, jemnost jílové sedliny v kaluži
- nechat se inspirovat a sdílet inspiraci s ostatními
- interpretovat, co mi pobyt v krajině přináší



Příloha č. 4.20 Informace Mapa

Odkaz na webovou stránku:

<http://www.mapy.biz/mapy/prachatice/index.html>



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Jaro, léto, podzim, zima

Hudba i slova:
Jaroslava Horáčkova

Ja - ro, lé - to, po - dzim, zi - ma, to je ce - lý rok, (Tlesk)

stej - ně le - tos ja - ko lo - ni, tak i na - přes - rok. (Tlesk)

Refrén F Po ja - ru je vždy - cky lé - to, po - dzim po lé - tu, (Tlesk)

a než - li se na - dě - je - me, zi - ma už je tu. (Tlesk)

2. Když je jaro v plné kráse,
když má zelenou,
na trávníku kluci hrají
s míčem kopanou.

Ref. Po jaru je...

3. Když se hlásí horké léto,
rostou jahody,
sejdeme se všichni spolu
někde u vody.

Ref. Po jaru je...

4. Na podzim, když padá listí
z lip a z javorů,
páni draci koukají se
lidem do dvorů.

Ref. Po jaru je...

5. A když je tu bílá zima,
už jsme na konci,
chcete-li, tak na shledanou
někde na kopci.

Ref. Po jaru je...



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Vrby se nám zelenají

JARNÍ PÍSNĚ



*Žežulička v háji zpívá,
zlatohlásek se ozývá,
radujme se, veselme se.*

VYNÁŠENÍ SMRTKY



SMRT PLAVE PO VODĚ

Česká lidová



citace: české lidové písně



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zelené, zelené

Ze-le-né, ze-le-né su-kýn-ky mi slu-tí Ze-le-né, ze-le-né

strom-ky vle-se jsou Pro-to mám rá-da věch-no co je ze-le-né.

ze-le-ná, ze-le-ná, to je bar-va má

1. Zelené, zelené sukýnky mi sluší.
Zelené, zelené stromky v lese jsou.
Proto mám ráda všechno co je zelené.
Zelená, zelená to je barva má.
2. Bílé, bílé smějí se mé zoubky.
Bílé, bílé, bílé nožky mám.
Proto mám ráda všechno co je bílé.
Bílá, bílá to je barva má.
3. Černé, černé pantoflíčky nosím.
Černé, černé, černé oči mám.
Proto mám ráda všechno co je černé.
Černá, černá to je barva má.
4. Žluté, žluté žitko sluncem září.
Žluté, žluté, žluté vlásy mám.
Proto mám ráda všechno co je žluté.
Žlutá, žlutá to je barva má.
5. Červené, červené růžá ve mně srdce.
Červené, červené jak rozkvetlý mák.
Proto mám ráda všechno co je červené.
Červená, červená to je barva má.

citace: autor nenalezen, zlidovělá



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

TO JE ZLATÉ POSVÍCENÍ

česká

Allegro (rychle)

The musical score is written for voice and piano. It consists of two systems of staves. The first system has a vocal line (labeled 'zpěv') and a piano line (labeled '2 flétny'). The second system also has a vocal line and a piano line. Above the vocal lines, there are guitar chord diagrams for C major and G7. The lyrics are in Czech. The tempo is marked 'Allegro (rychle)'.

zpěv

To je zla- té pos- ví- ce- ní, to je zla- tá ne- dě- le.

2 flétny

Má- me ma- so, a zas ma- so, k to- mu kou- sek pe- če- ně.

2. Už je to uděláno,
už je to hotovo,
pár vajíček na rendlíček
kousek másla do toho.

citace: česká lidová píseň



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Šla Nanyňka do zelí

Vesele *Česká*

1. Šla Na- nyn - ka do ze - li, do ze - li, do ze - li,
na - tr - ha - la lu - pe - ni, lu - pe - nič - ka.
Při - šel na ni Pe - pi - ček, roz - šla - pal ji ko - ši - ček.
Ty, ty, ty. ty, ty, ty! Ty to bu - deš pla - ti - ti!

2. Já to platit nebudu, nebudu, nebudu,
radši se dám na vojnu, na vojničku.
Na vojnu se nedávej, truc rodičům nedělej!
Udělám, udělám, na vojnu se přece dám!

citace: česká lidová píseň



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Hřej, slunéčko, hřej

Hřej, slu-něč-ko, hřej, ho-ry, do-ly krej.

Po- vy- skoč si vej- še, na tej na- ši

stře- še, ko- lo u- dě- lej!

Hřej, slunéčko, hřej, hory, dolů krej,
ukaž ty mně v stranu, kam se já dostanu,
kde je můj milej.

citace: česká lidová píseň



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.27 Notový záznam Sedmikráska

Lze použít píseň o sedmikrásce z odkazu <http://www.muzikaveskole.cz/sedmikraska/>



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Travička zelená

Vesele *Česka*

Tra - vič - ka ze - le - ná, to je mo - je po - tě - še - ní,
tra - vič - ka ze - le - ná, to je mo - je pe - ři - na.
Jen se z ja - ra zač - ne pu - čit, ne - chci já se do - ma mu - čit.
Tra - vič - ka ze - le - ná, to je mo - je pe - ři - na.

2. Travička zelená, to je moje potěšení,
travička zelená, to je moje peřina.
Když si smyslím, na ni sednu,
když si smyslím, na ni lehnu.
Travička zelená, to je moje peřina.

citace: česká lidová píseň



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.29 Fotokoláž Plody podzim



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.30 Fotokoláž Chuť podzimu



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.31 Fotokoláž Posvícení



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.32 Fotokoláž Naše zeměkoule



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.33 Fotokoláž Sněhovánky radovánky



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.34 Fotokoláž Koloběh vody



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.35 Fotokoláž Čím se přikrmují ptáci



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.36 Fotokoláž Loučení se zimou



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.37 Fotokoláž Poslové jara



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.38 Fotokoláž Les a louka



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.39 Fotokoláž Zahrada



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.40 Fotokoláž Louka



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 4.41 Fotokoláž Pod lupou



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

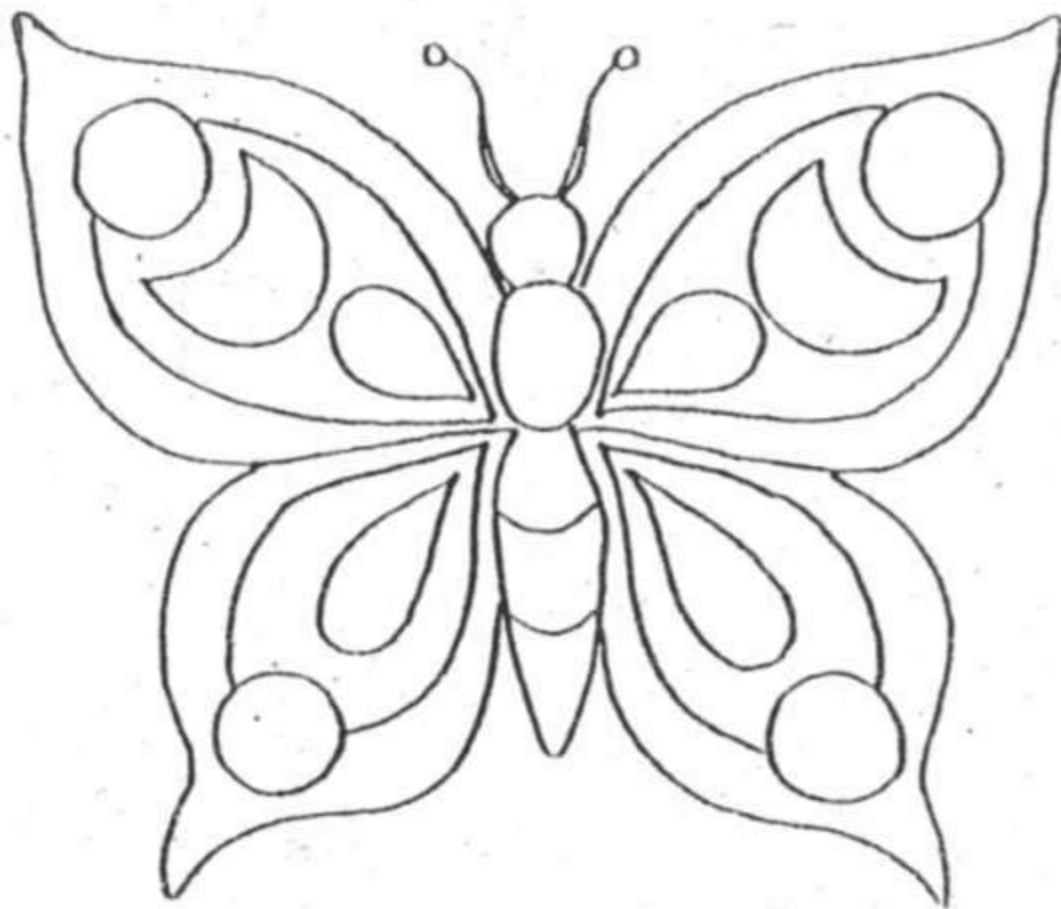
Příloha č. 4.42 Fotokoláž Pokusy



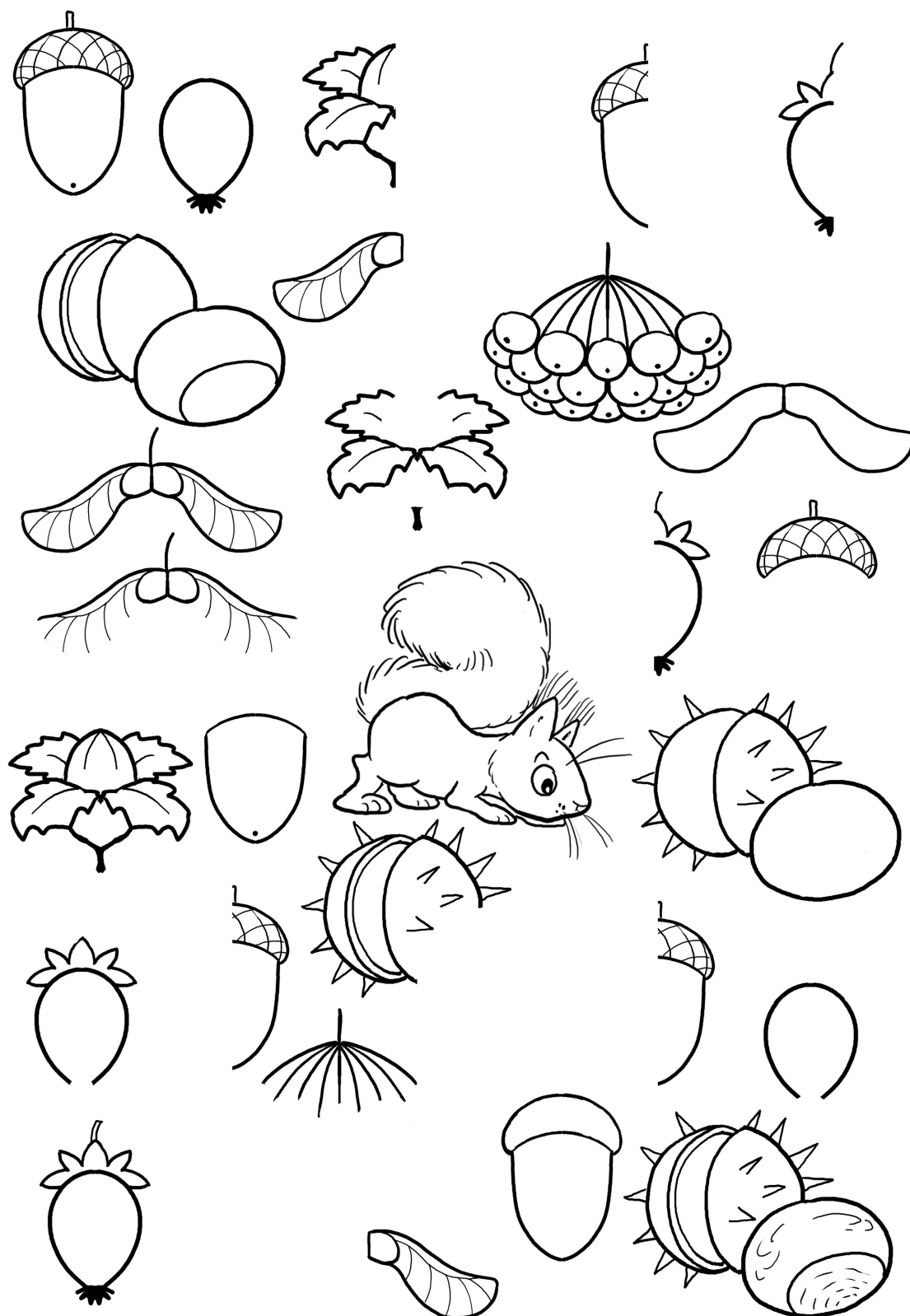
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

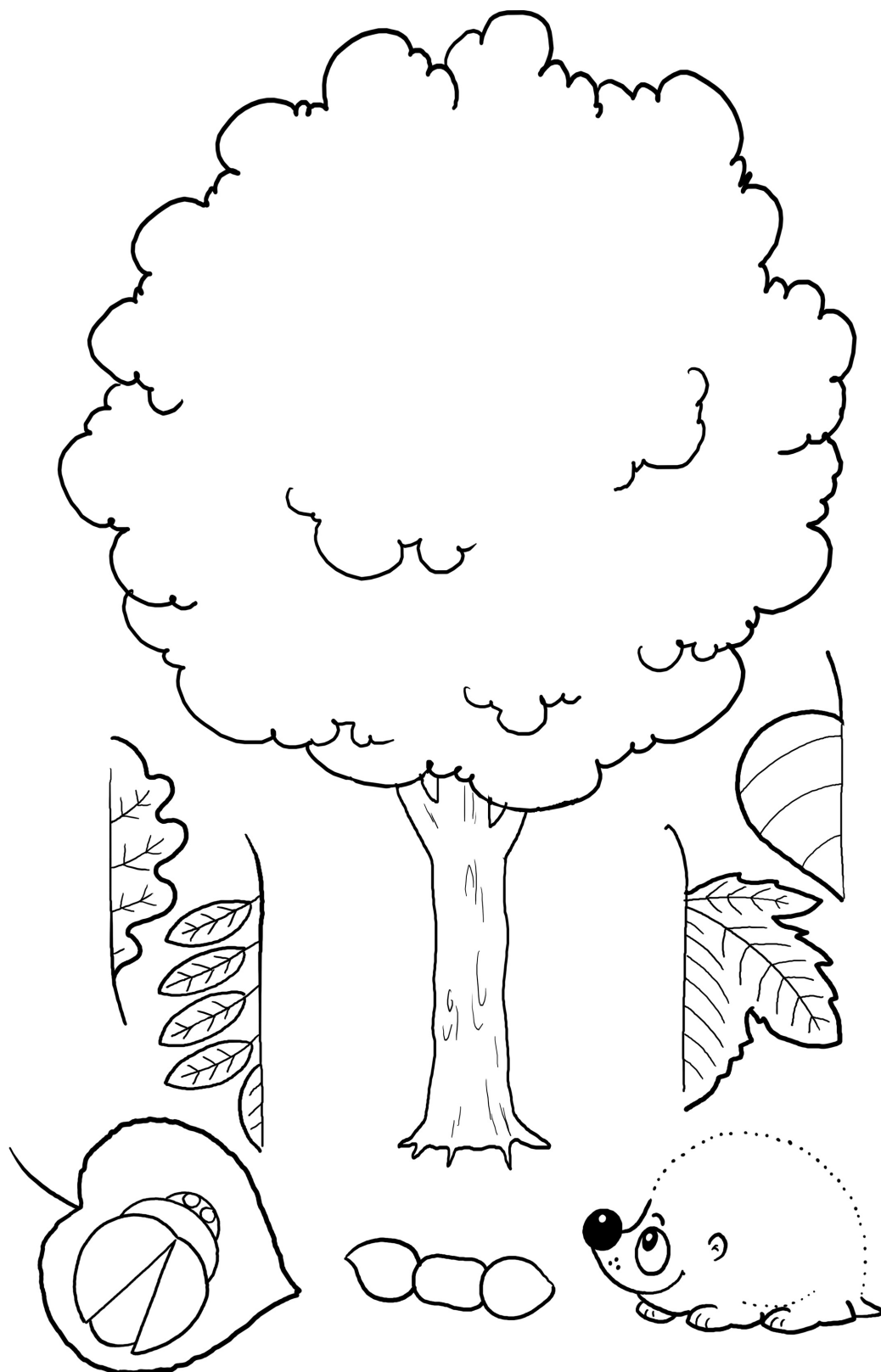


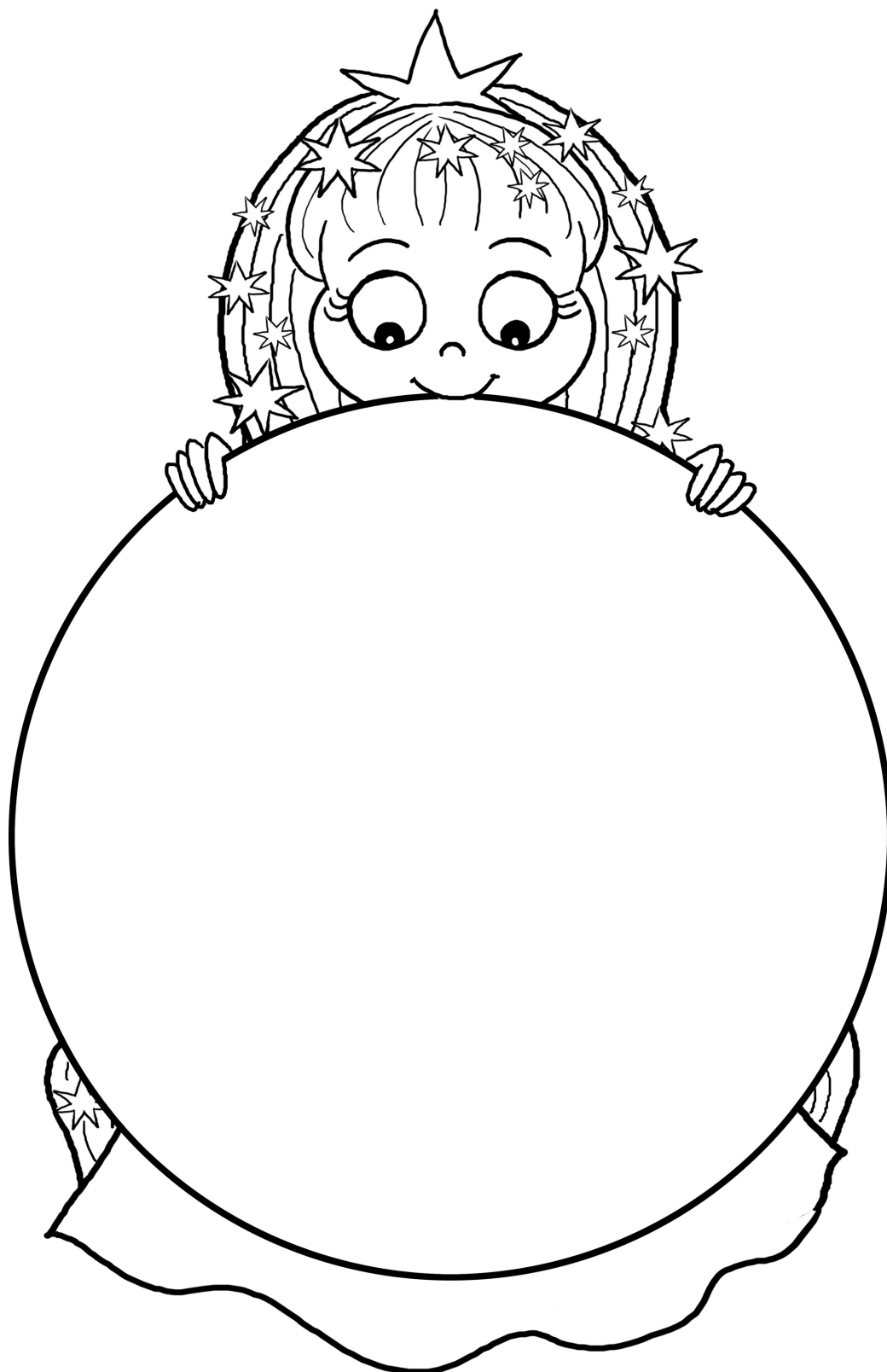
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

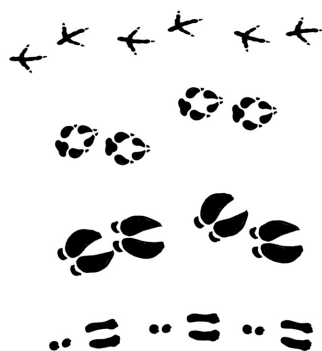
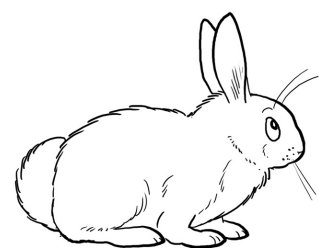
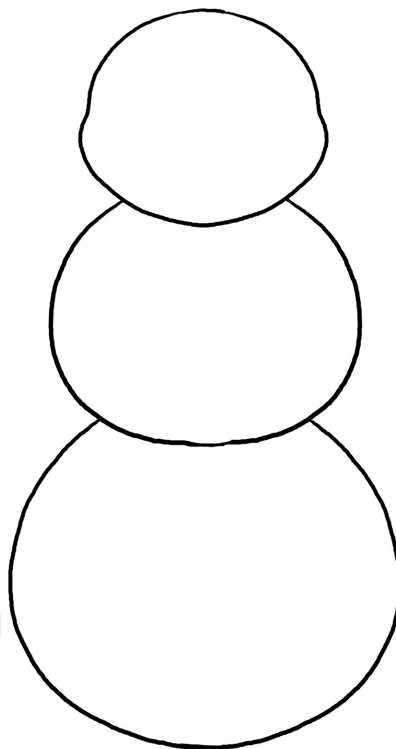
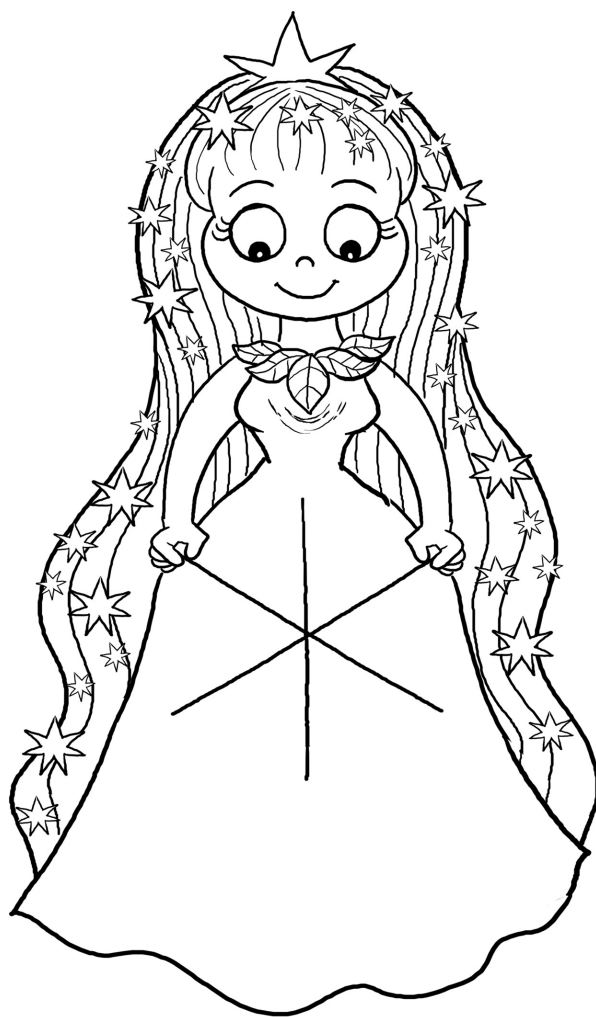


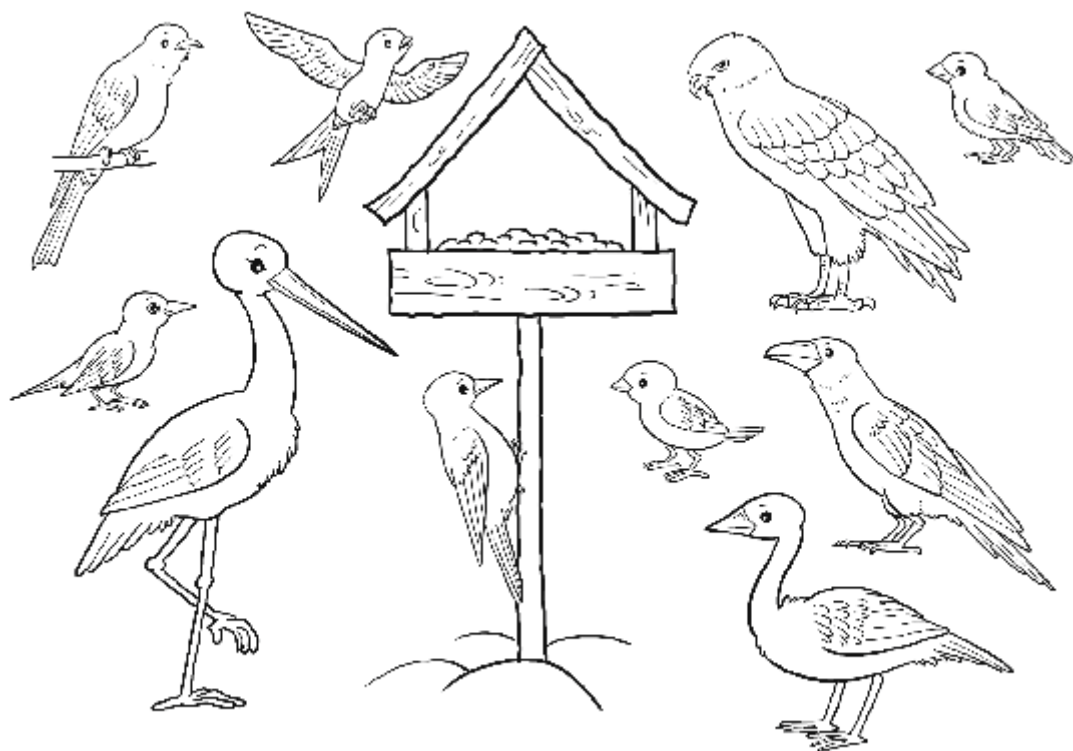
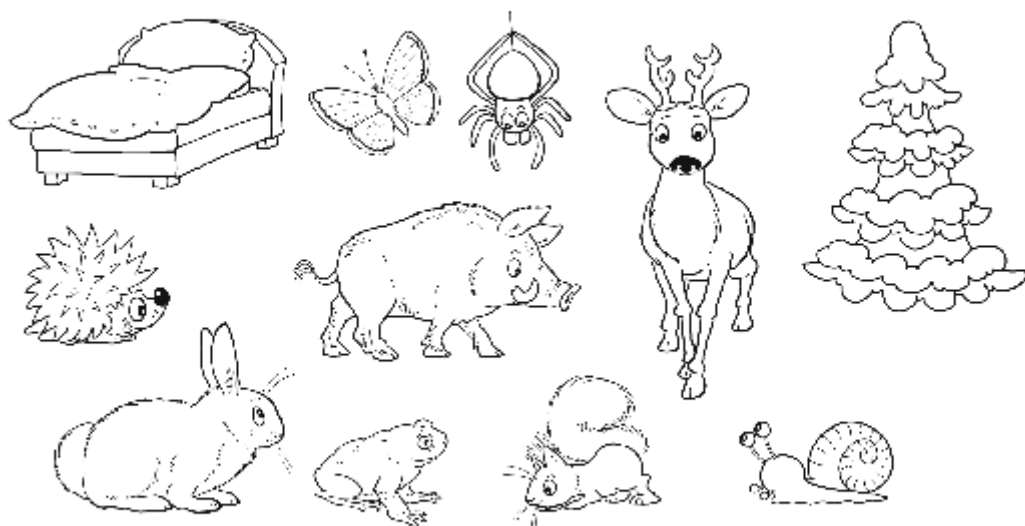


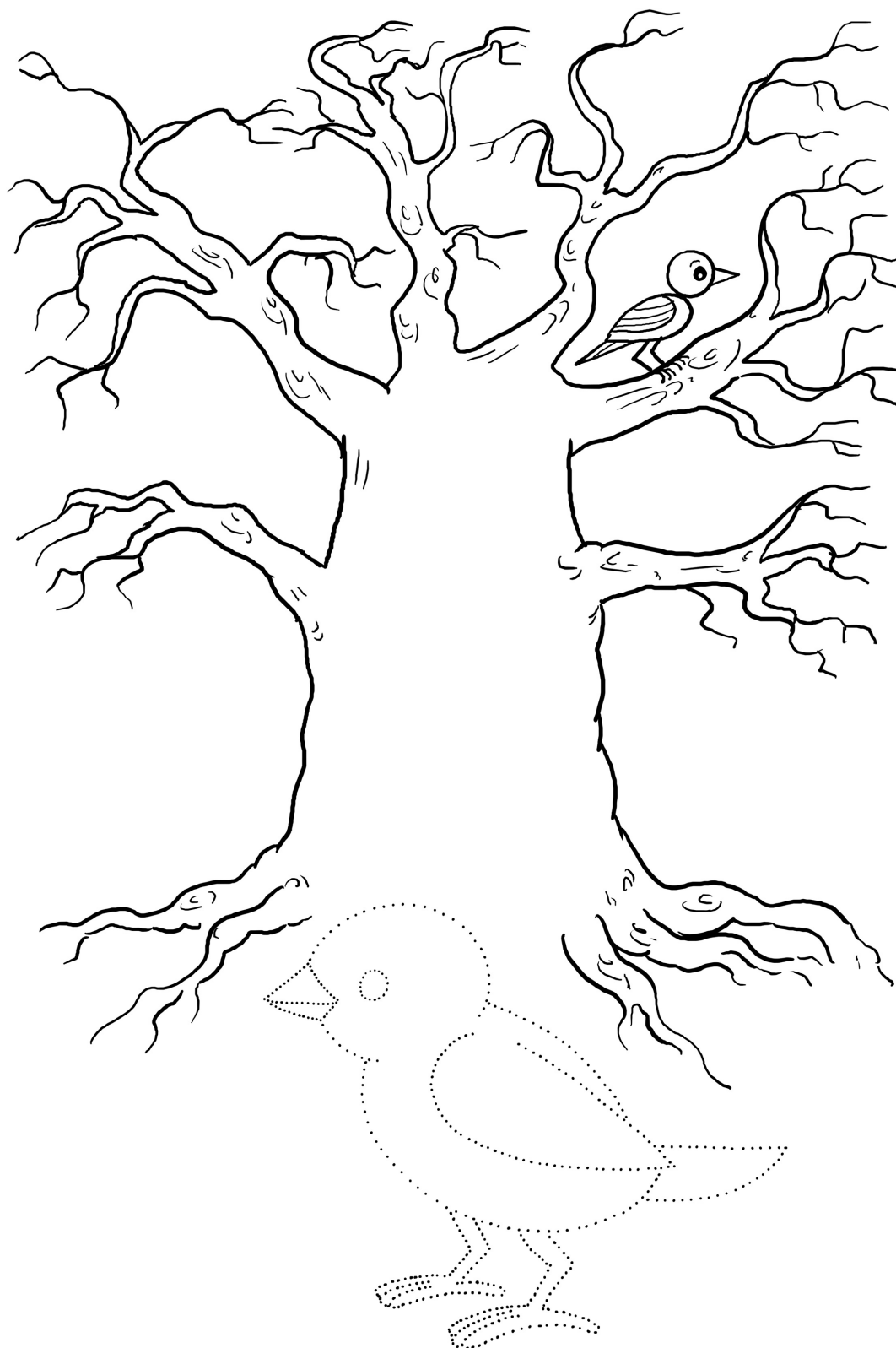


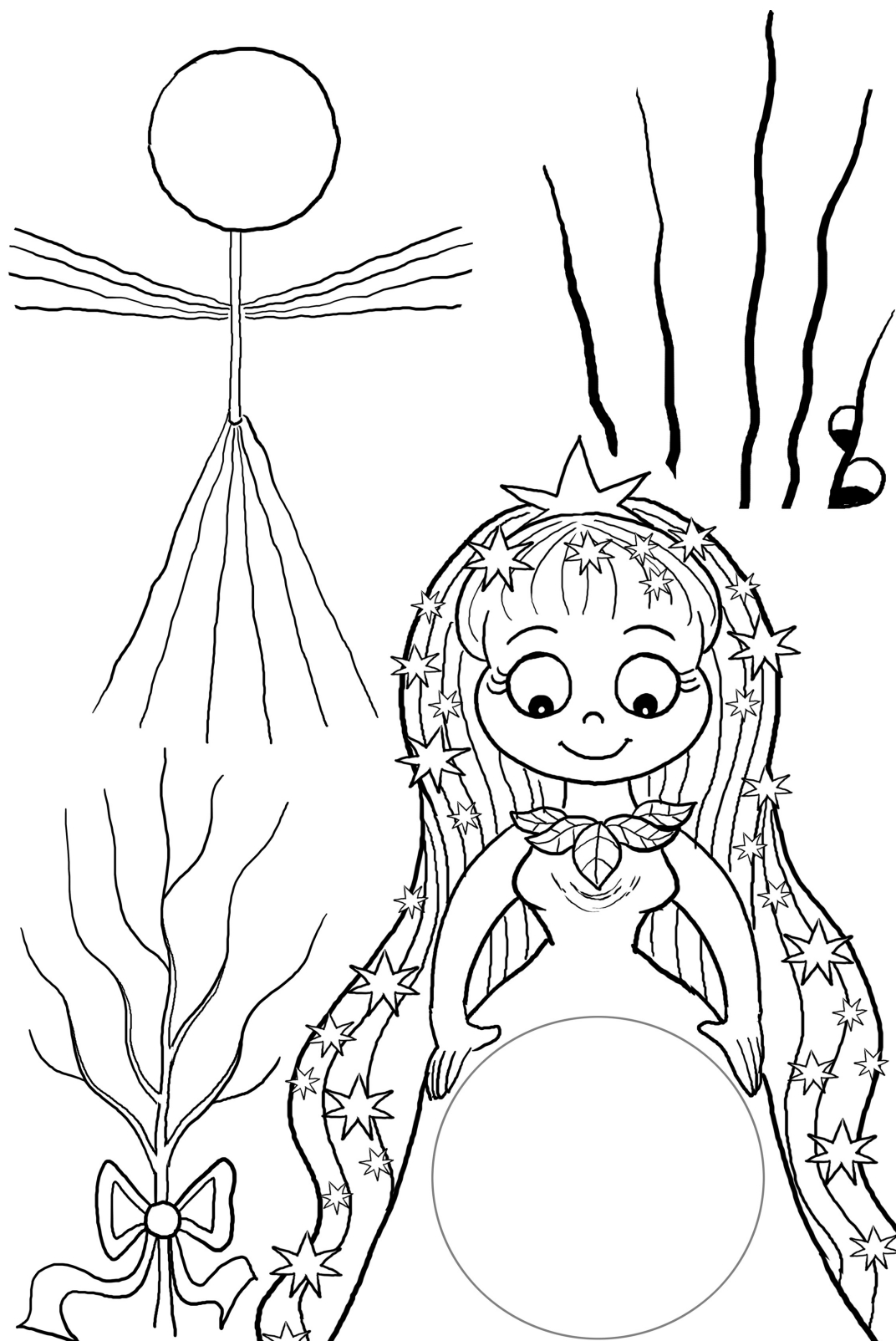


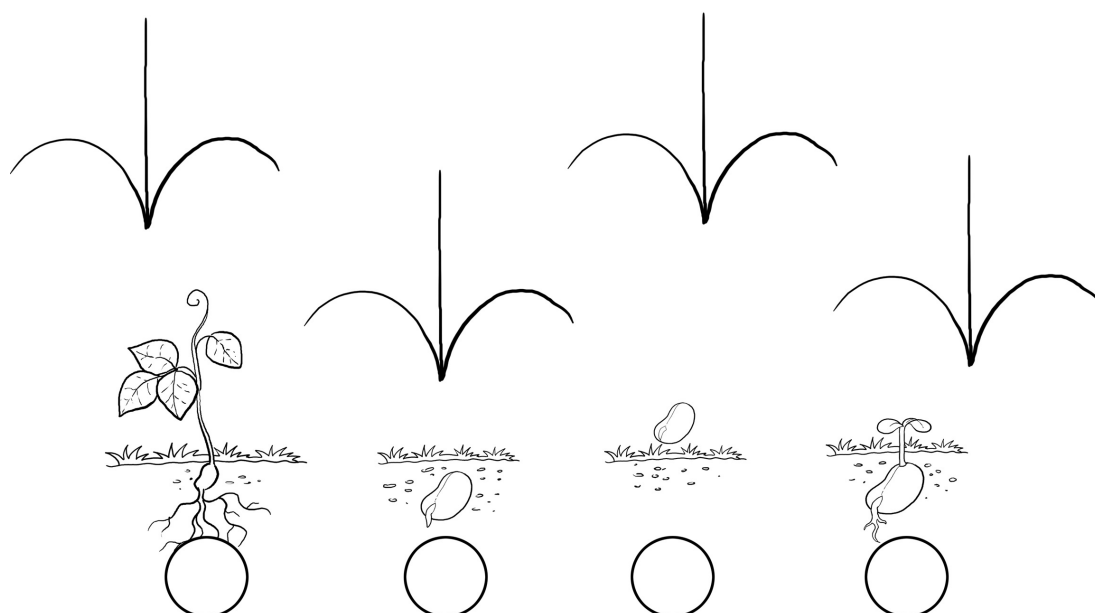


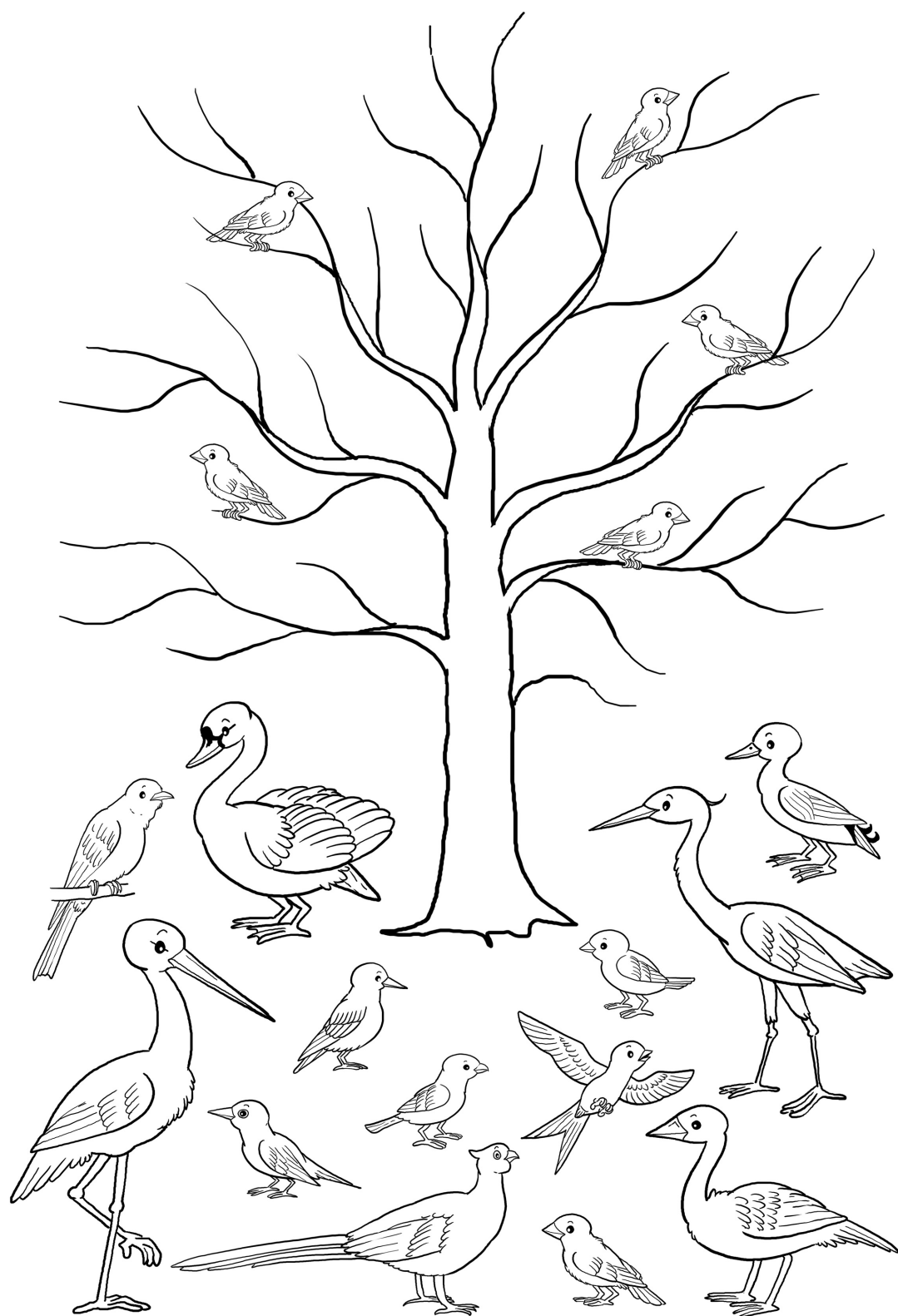


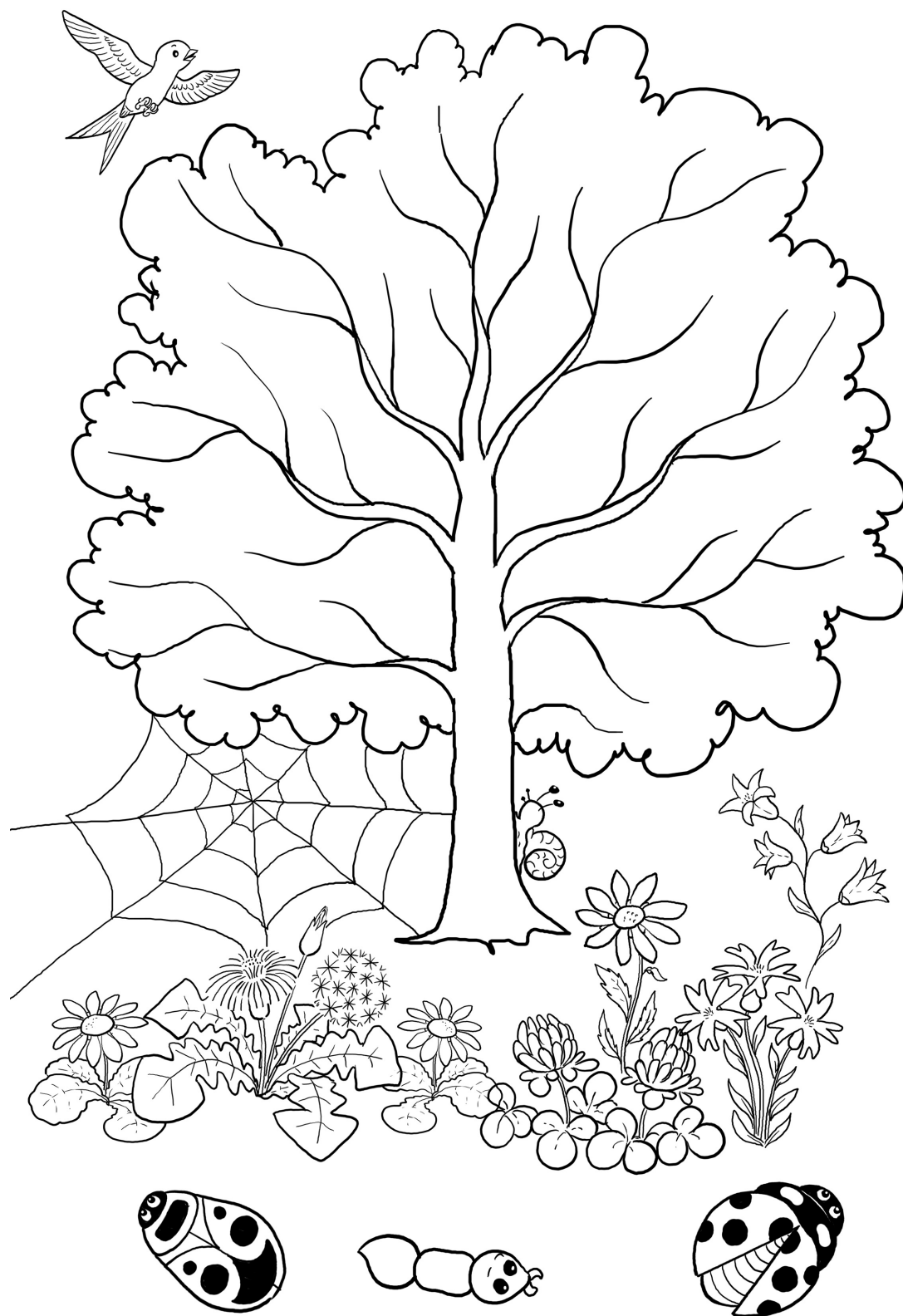


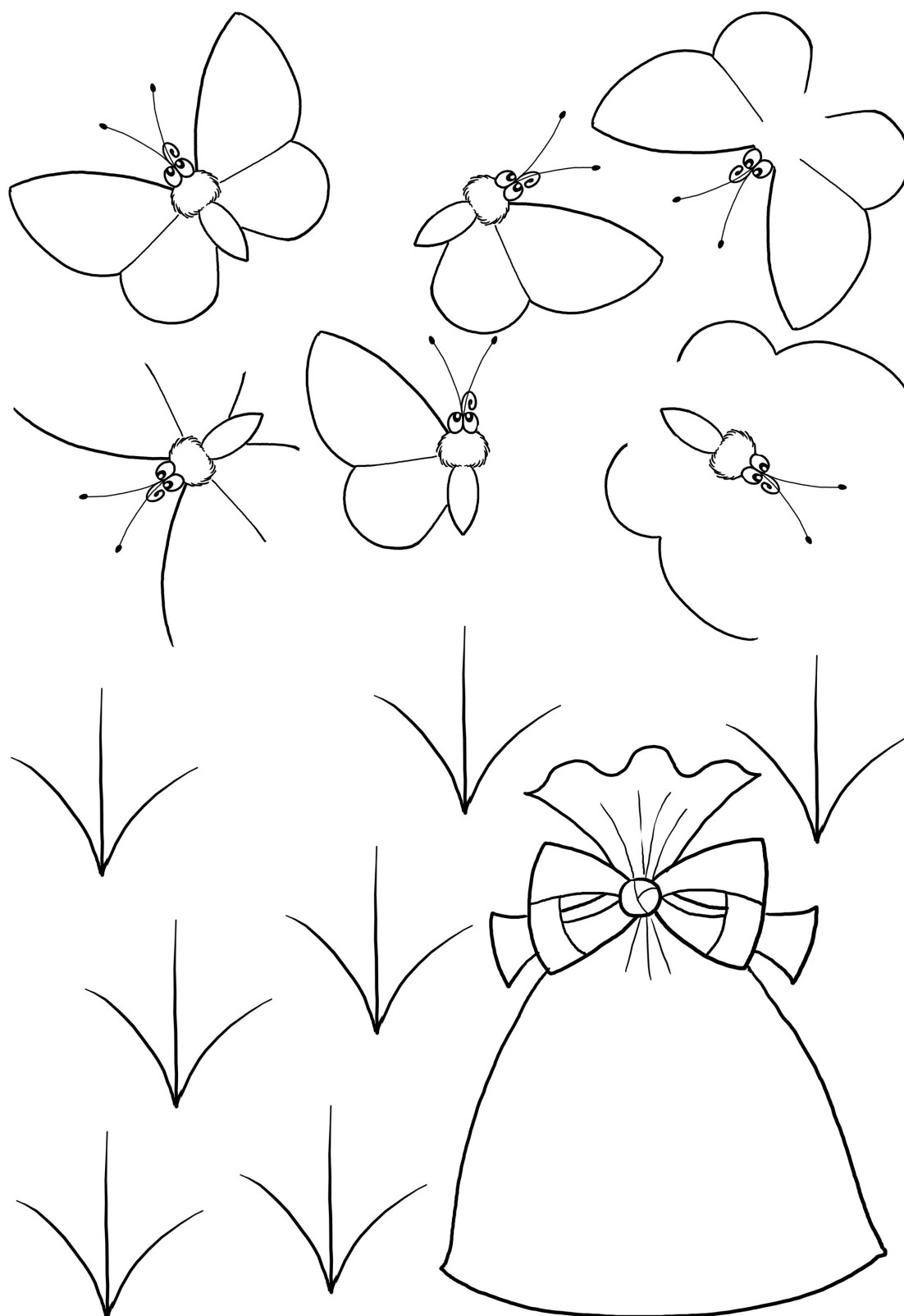












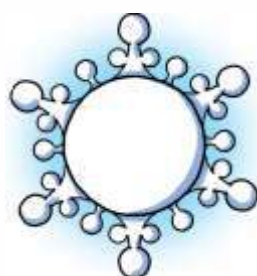
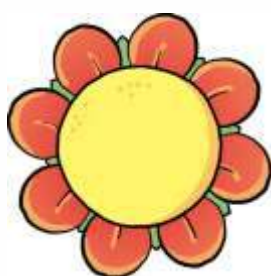


EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příroda našeho regionu v ročních obdobích



- Příloha č. 2 - Soubor metodických materiálů



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Seznam příloh:

Příloha č. 5.1 Víla Šumavěnka
Příloha č. 5.2 Chlapec a dívka
Příloha č. 5.3 Portfolio
Příloha č. 5.4 IA list Plody 1
Příloha č. 5.5 IA list Plody 2
Příloha č. 5.6 IA list Plody 3
Příloha č. 5.7 IA list Čím se živí ježek
Příloha č. 5.8 IA list Zimní spánek
Příloha č. 5.9 IA list Ptactvo
Příloha č. 5.10 IA list Ptactvo 2
Příloha č. 5.11 IA list Stopy
Příloha č. 5.12 IA list Fazole
Příloha č. 5.13 IA list Žalud
Příloha č. 5.14 Sýkorka
Příloha č. 5.15 Říkanka Já jsem víla Šumavěnka
Příloha č. 5.16 Výroba Mořeny a létečka
Příloha č. 5.43 Květinový motýl
Příloha č. 5.44 Na co bylinky ještě potřebujeme
Příloha č. 5.45 Podzim 1
Příloha č. 5.46 Podzim 2
Příloha č. 5.47 Podzim 3
Příloha č. 5.48 Zima 1
Příloha č. 5.49 Zima 2
Příloha č. 5.50 Zima 3
Příloha č. 5.51 Jaro 1
Příloha č. 5.52 Jaro 2
Příloha č. 5.53 Jaro 3
Příloha č. 5.54 Léto 1
Příloha č. 5.55 Léto 2
Příloha č. 5.56 Léto 3



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY







Víla v podzimních šatech



Víla v zimních šatech



Víla v jarních šatech



Víla v letních šatech





Rámeček na pozorování květin pod lupou



Rostliny jsou plné přírodních barviv (bavlněný ubrousek)



Jitrocel v herbáři



Javor v herbáři



Na co bylinky ještě potřebujeme?



Bylinky pomáhají léčit drobné neduhy



Květinový motýl



Sýkorka – čím se přikrmují ptáci v zimě





Sněhová skřítky v pohádce

Mětynky z obřadního kynutého těsta

Recept na 8 mětynek

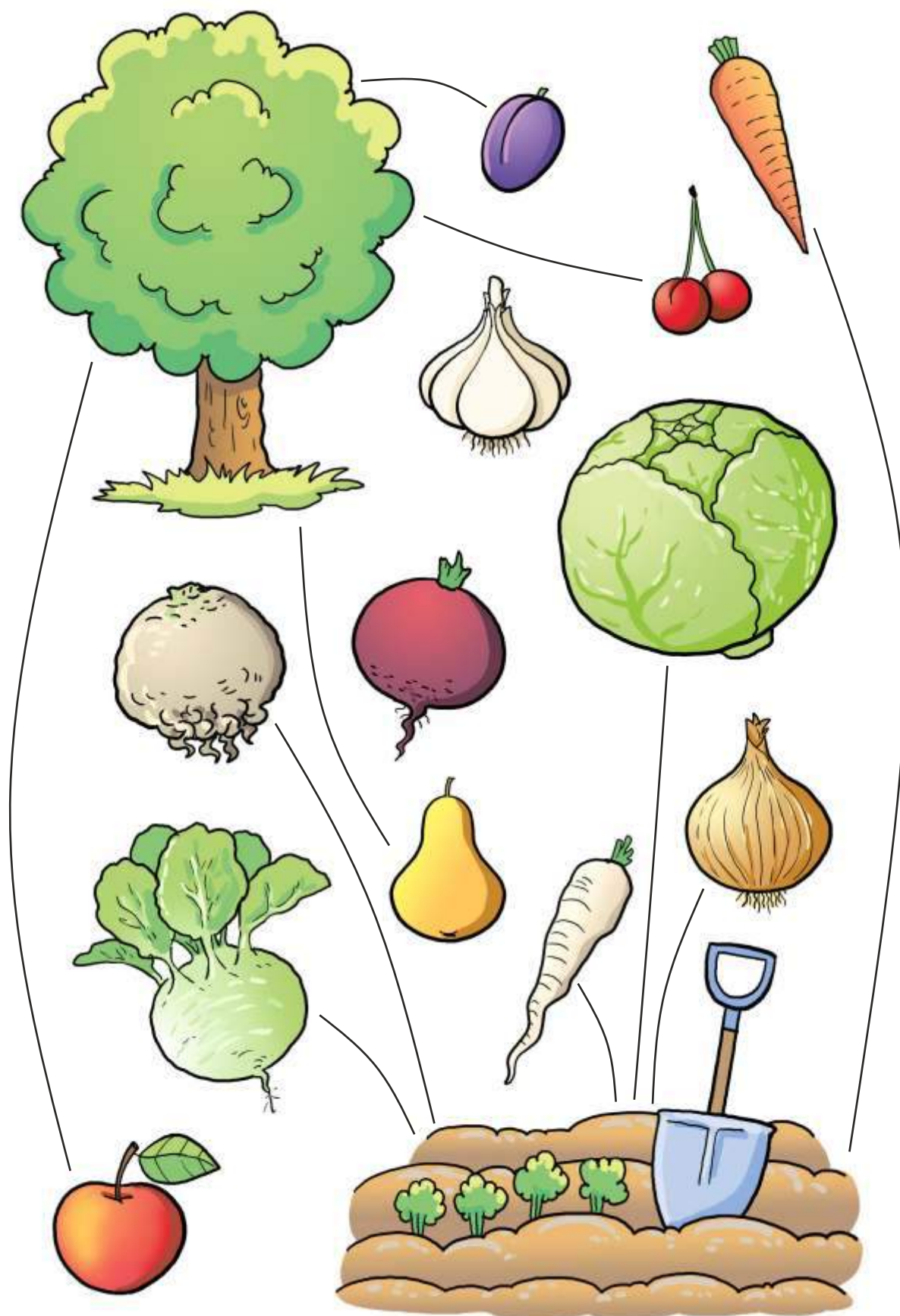
1/2 kg hladké mouky a 1/2 kg polohrubé mouky
8 dkg másla a 8 dkg sádla
1 lžička soli
16 dkg cukru krystal
1 kostička droždí
necelá 1/2 l mléka
2 žloutky a 1 vejce celé

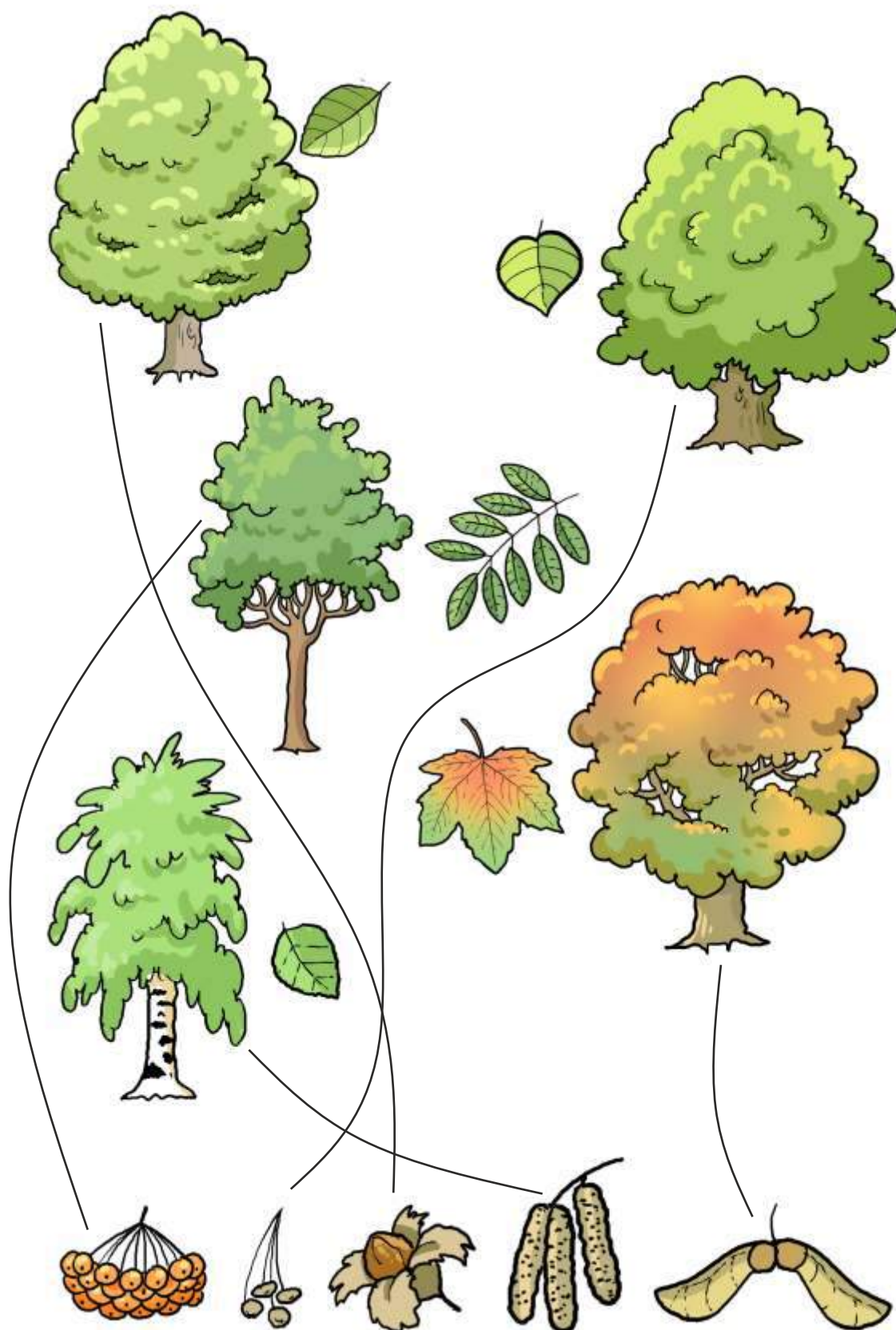
1 rozšlehané vejce na potřeni

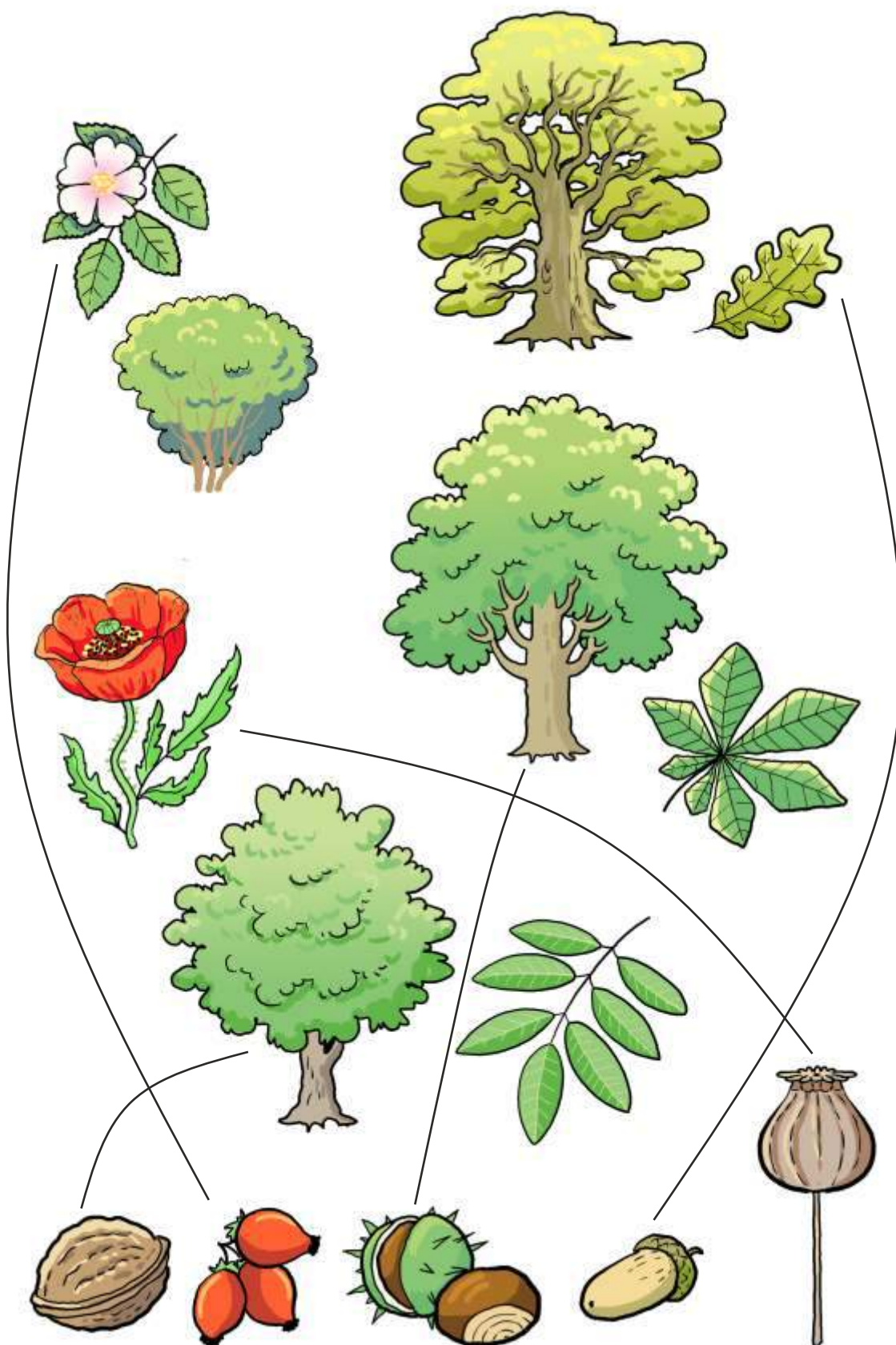
Mětynky potřeme vejcem a pečeme přibližně
20 min. na 180°C.

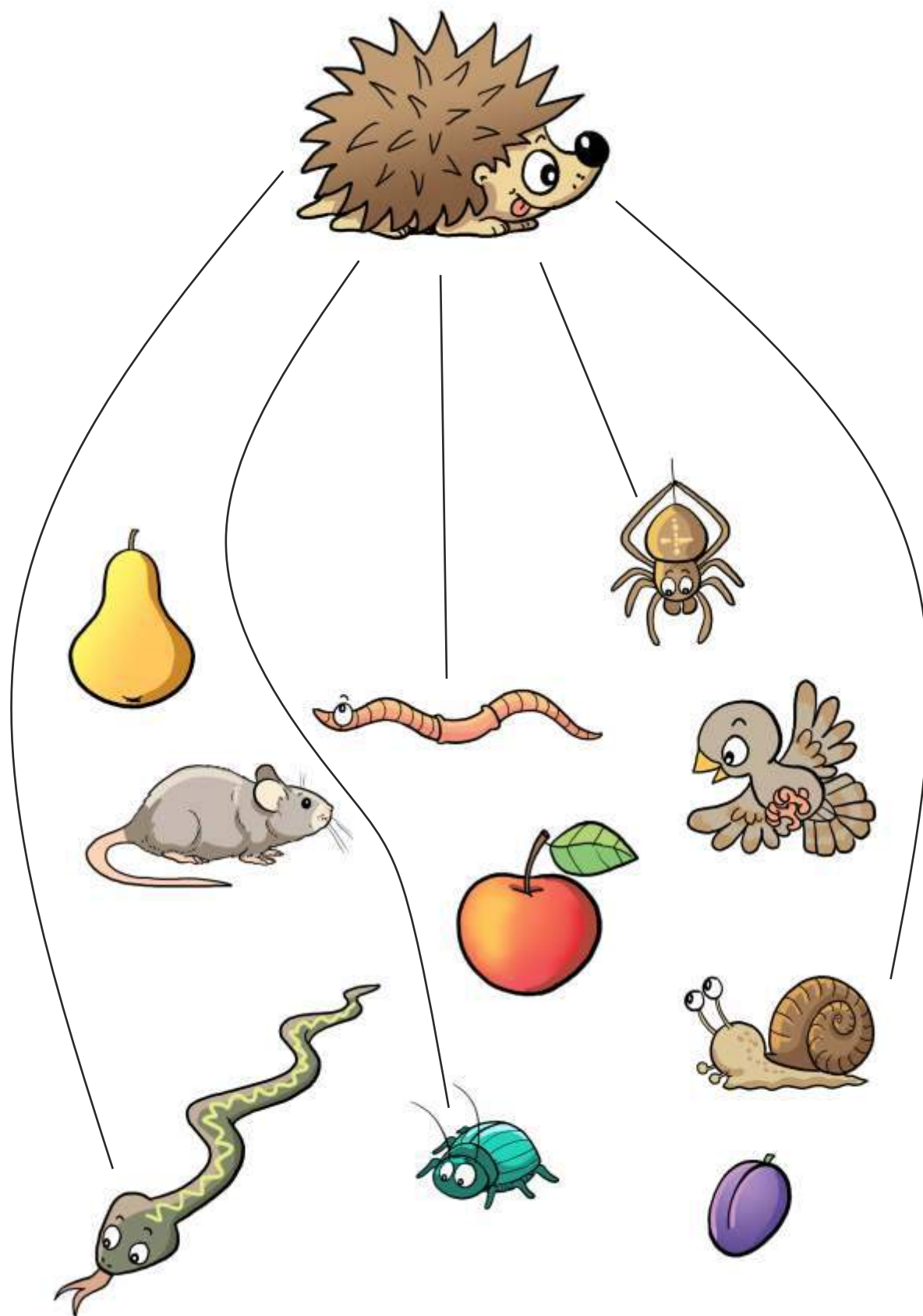
Recept na mětynky

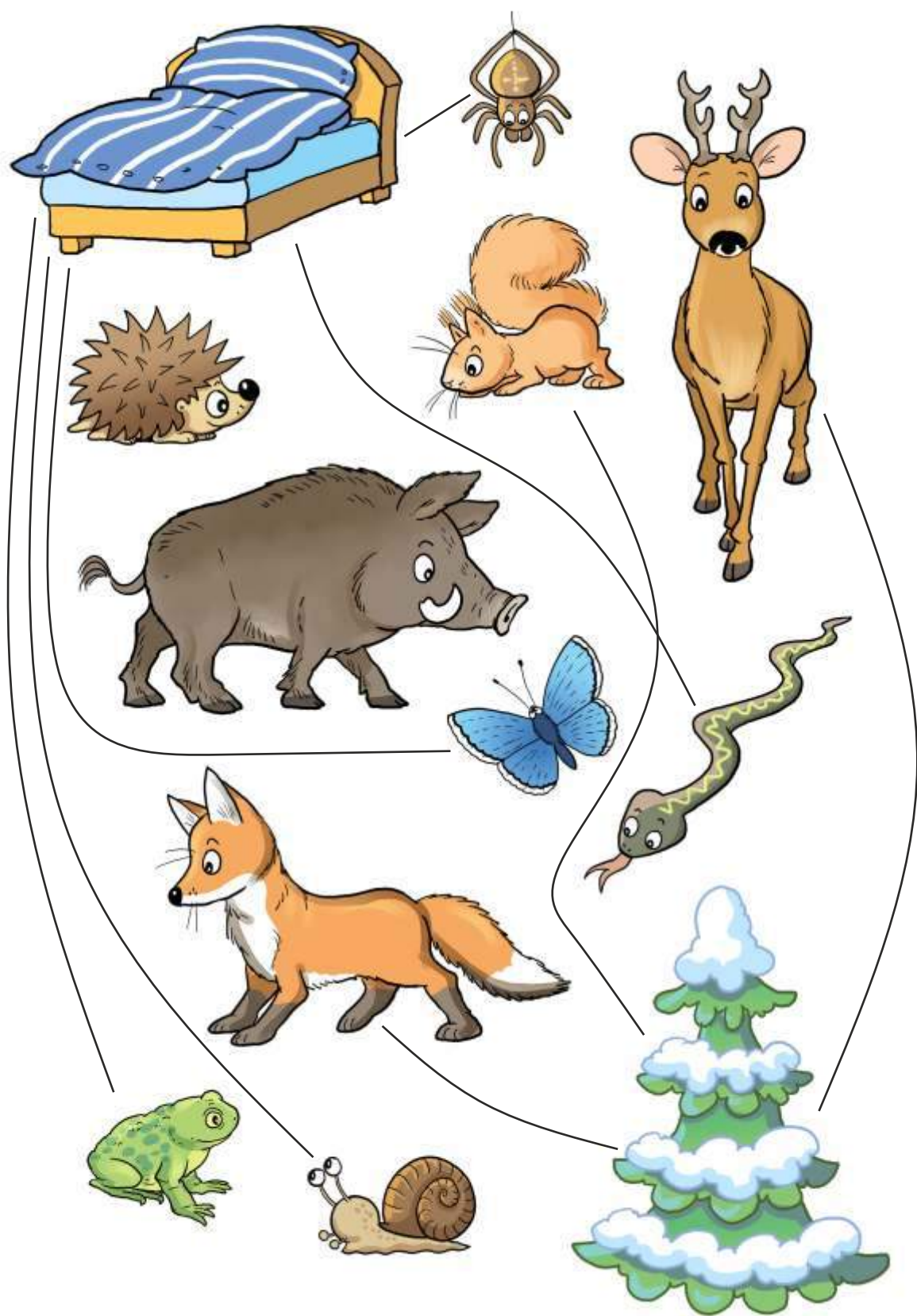




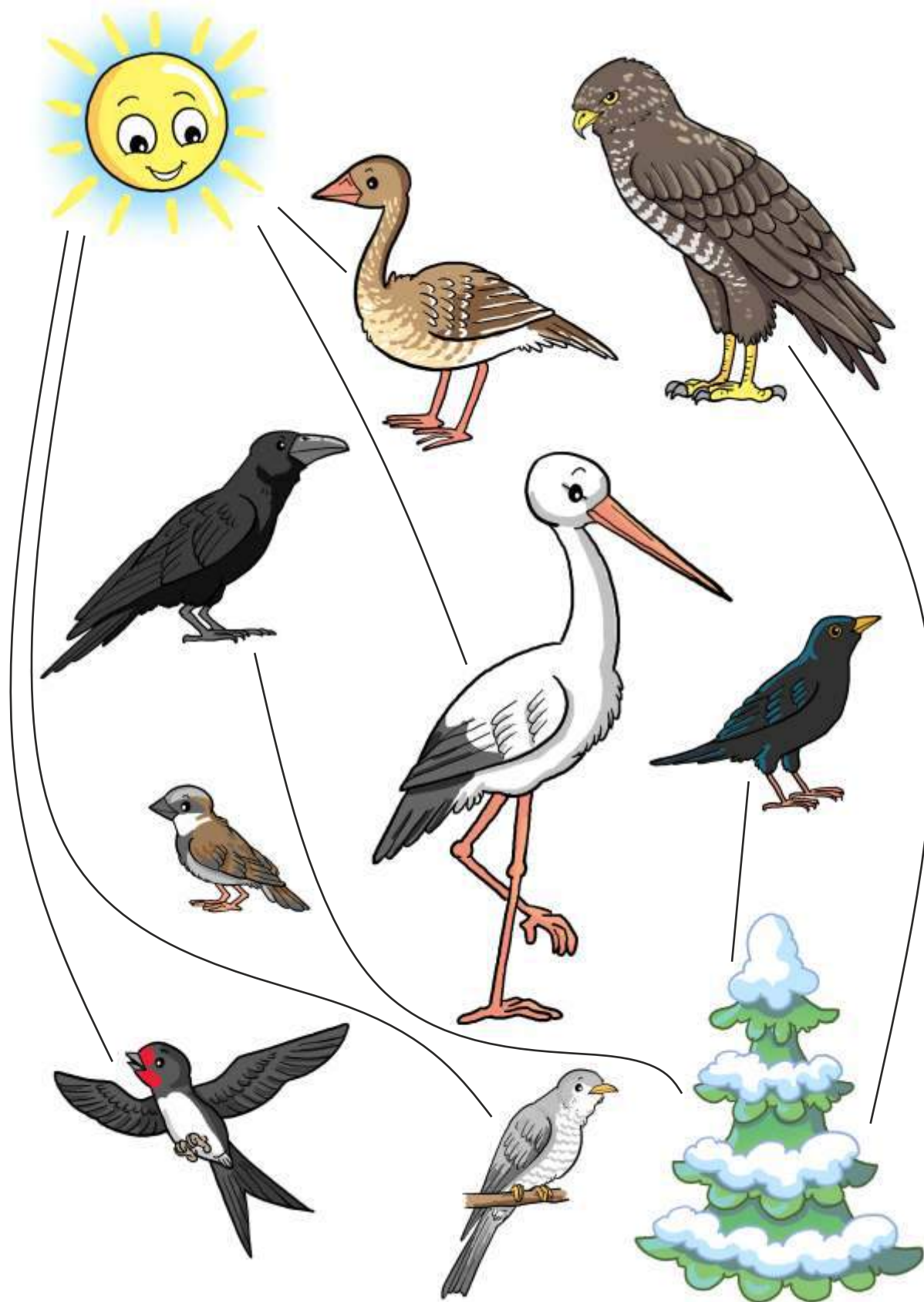


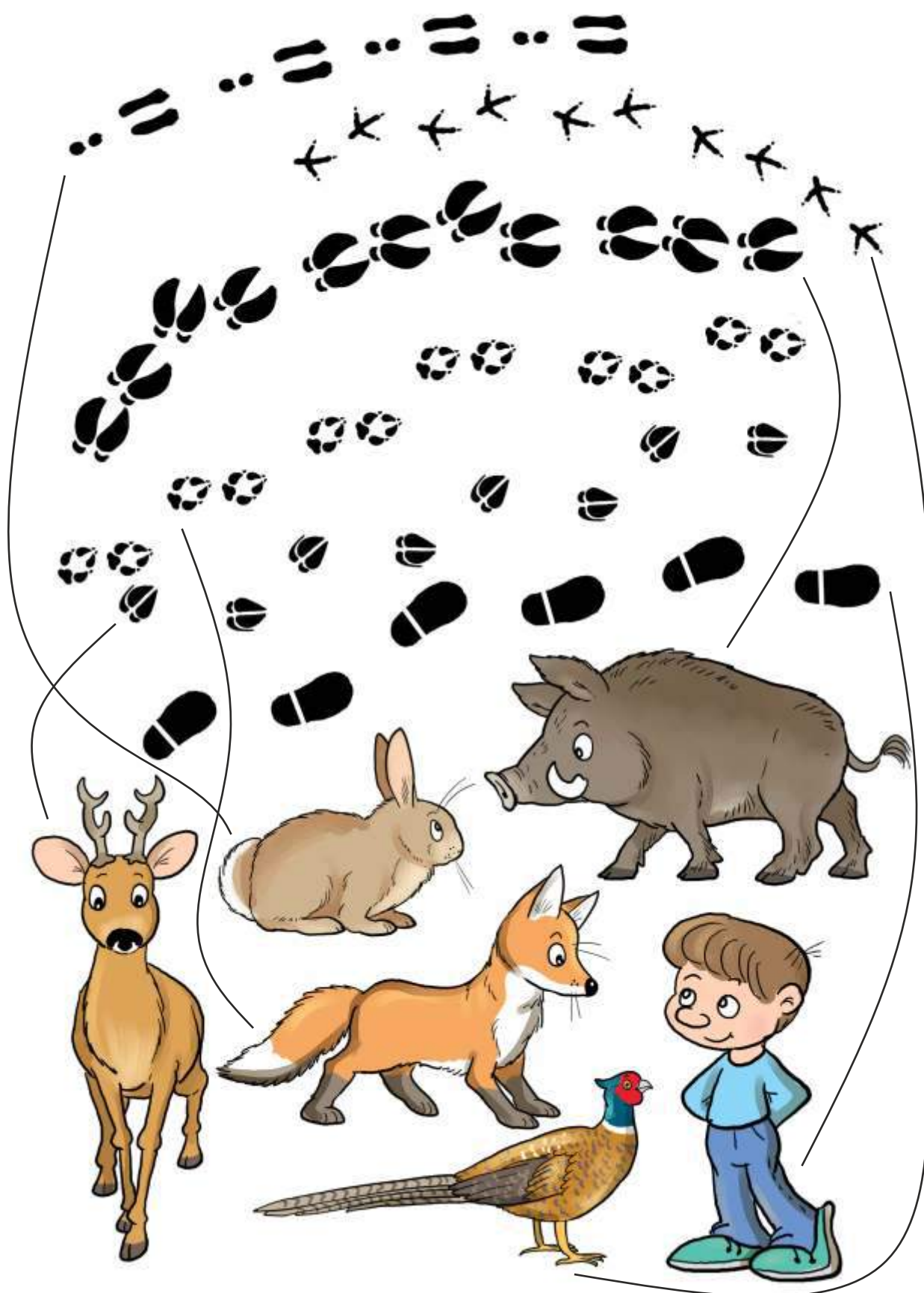








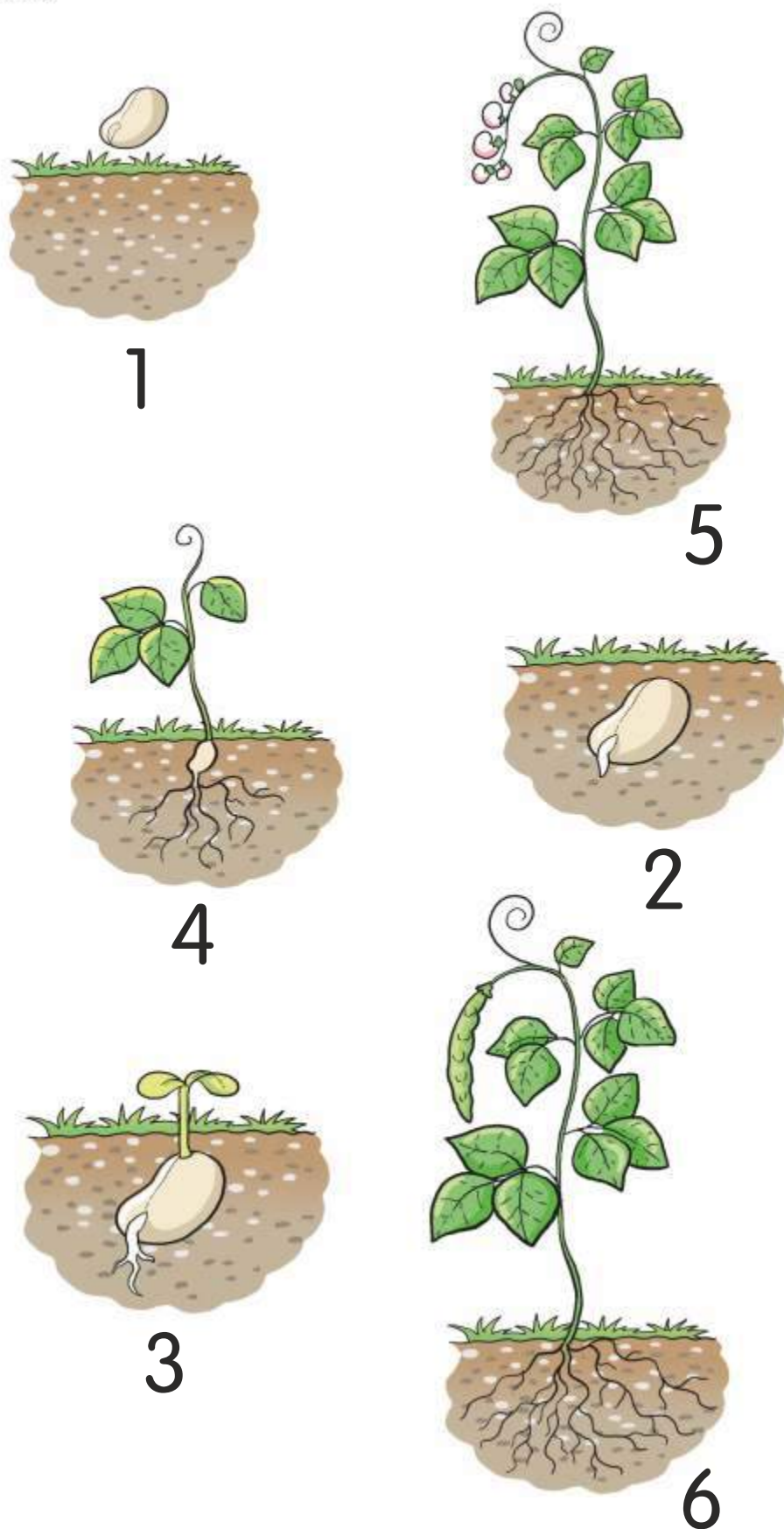




EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY





3



5



2



4



6



1





Já jsem víla Šumavěnka (říkanka)

Já jsem víla Šumavěnka
jako proutek trochu tenká.
Jaro léto podzim zima
v přírodě jsem všude doma.
Že se stále něco děje
není práce čaroděje.
Radost, úsměv na tváři
moje album v herbáři
každý úkol potěší
s Šumavěnkou vyřeším.
Zahrada náš domov je
každý si tu pohraje.
Louka, pole, potok, les,
učebnicí bude dnes.

citace: Růžena Vinciková



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

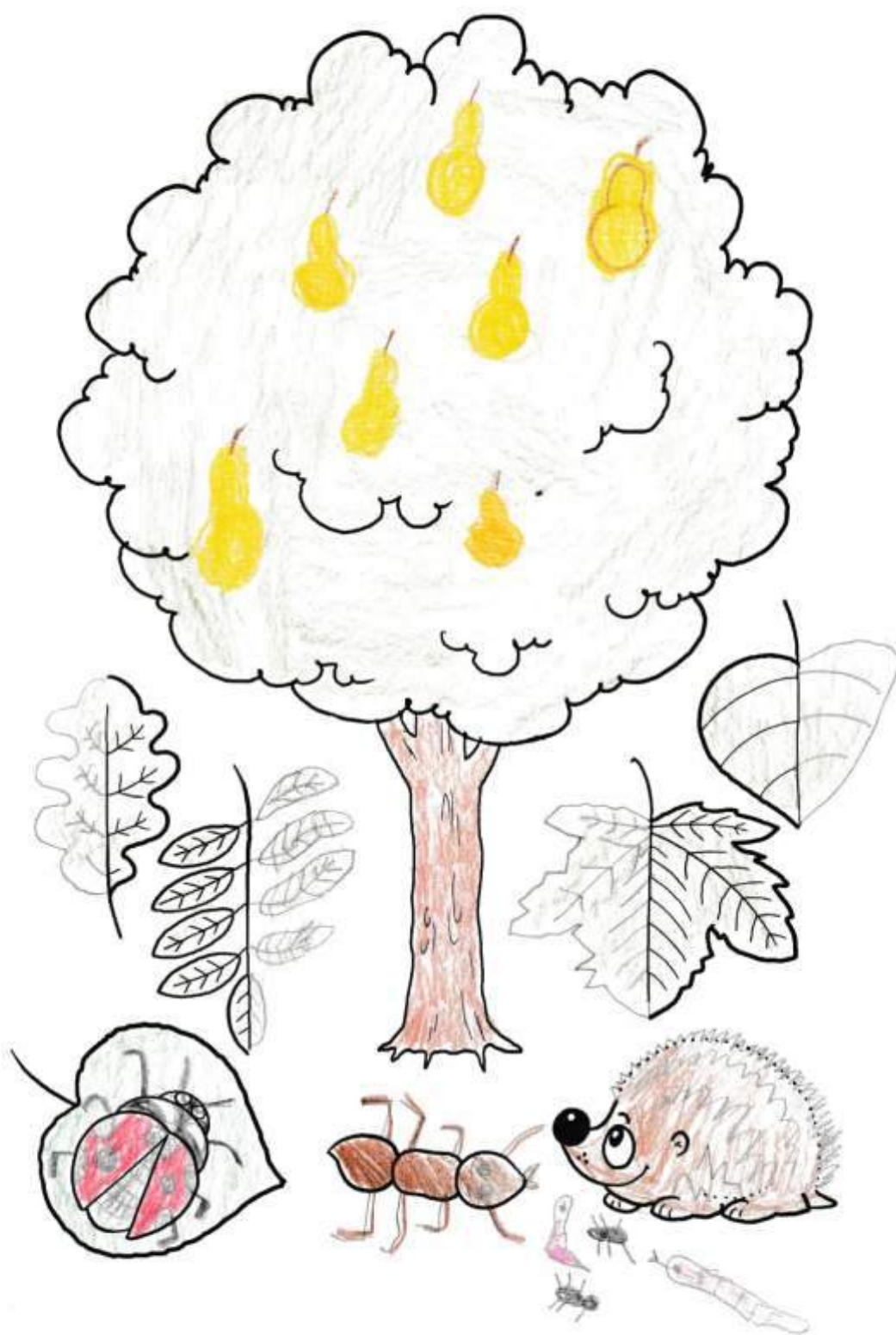
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY













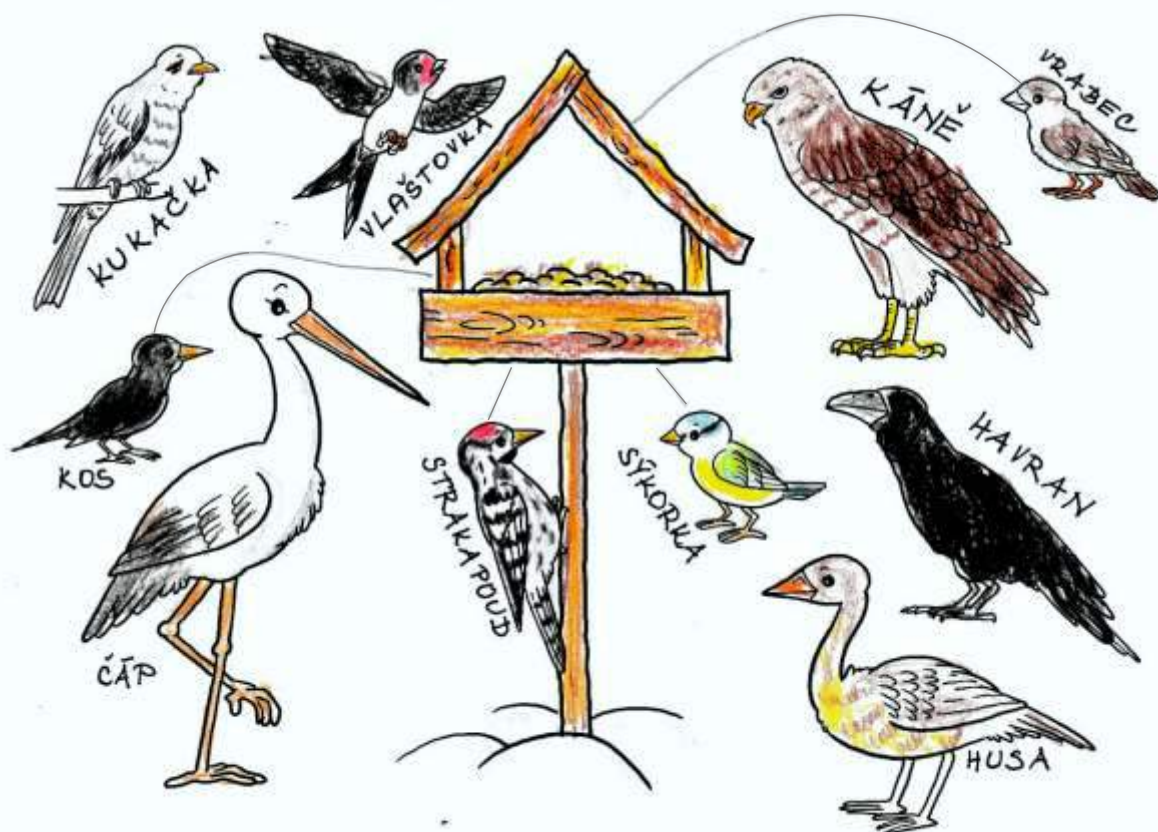
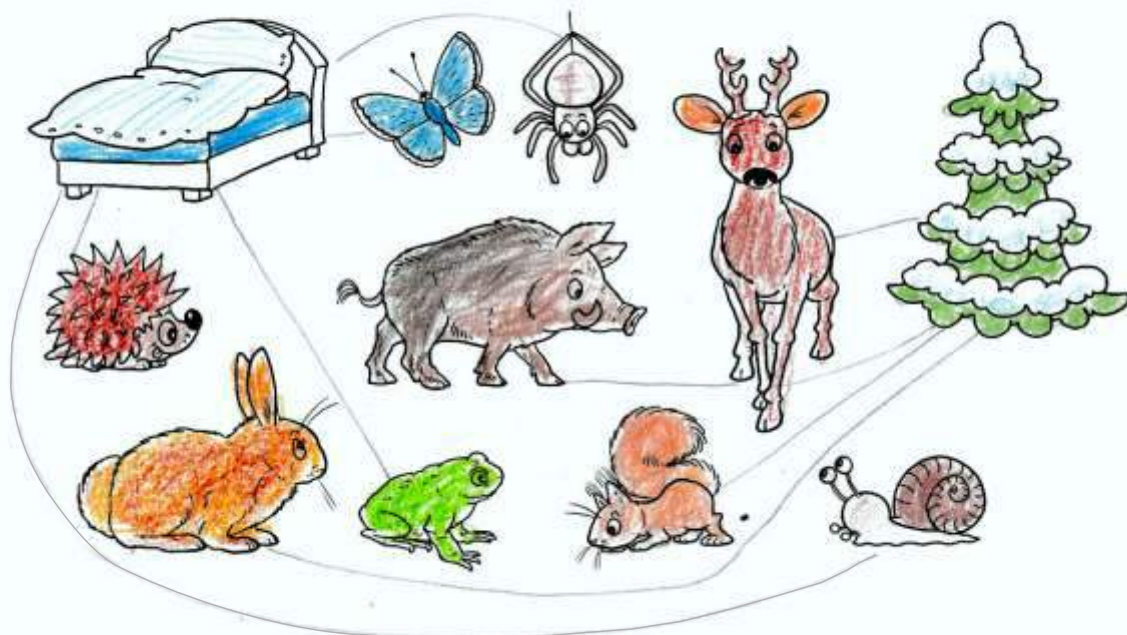
MÁJA



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

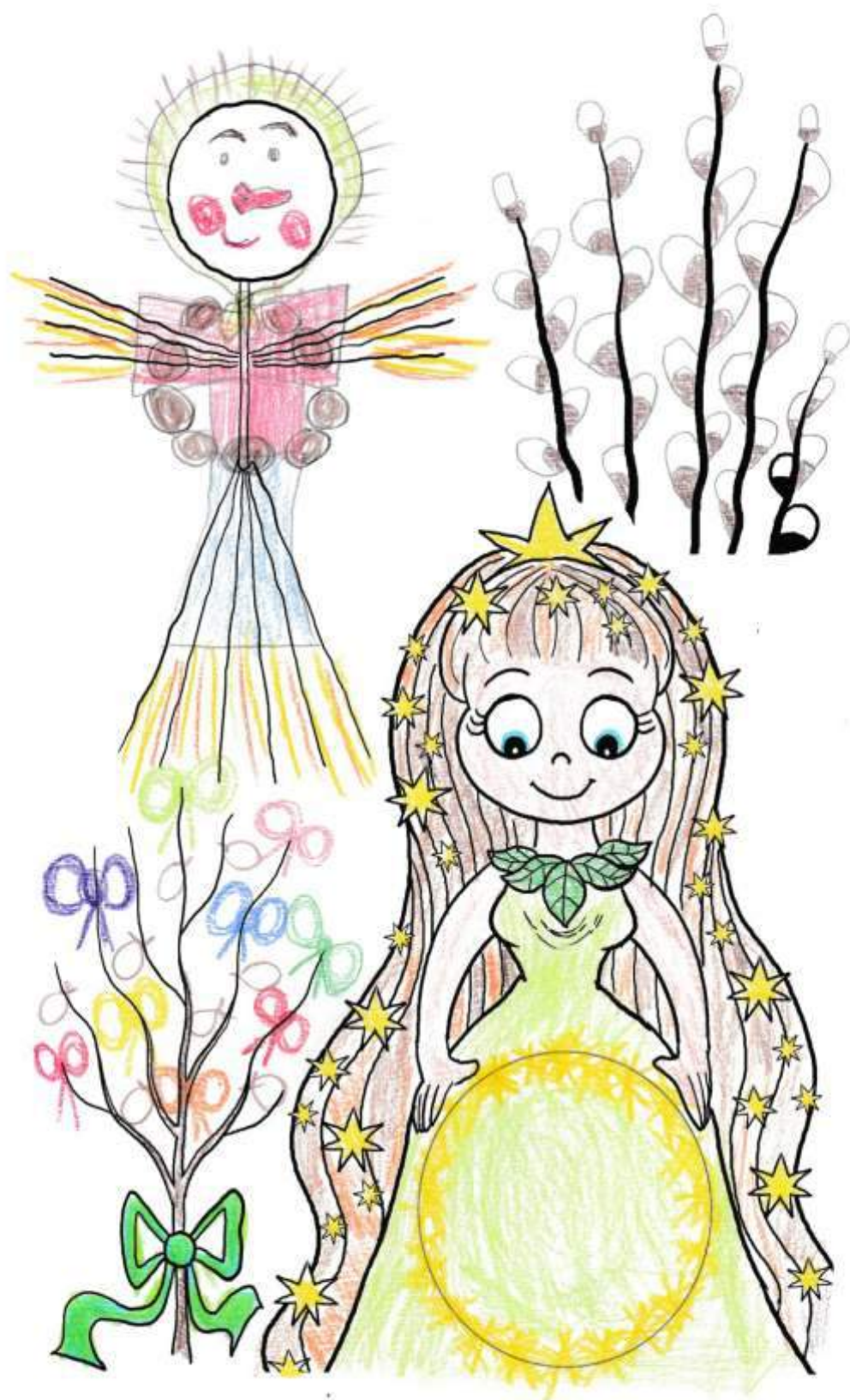


EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

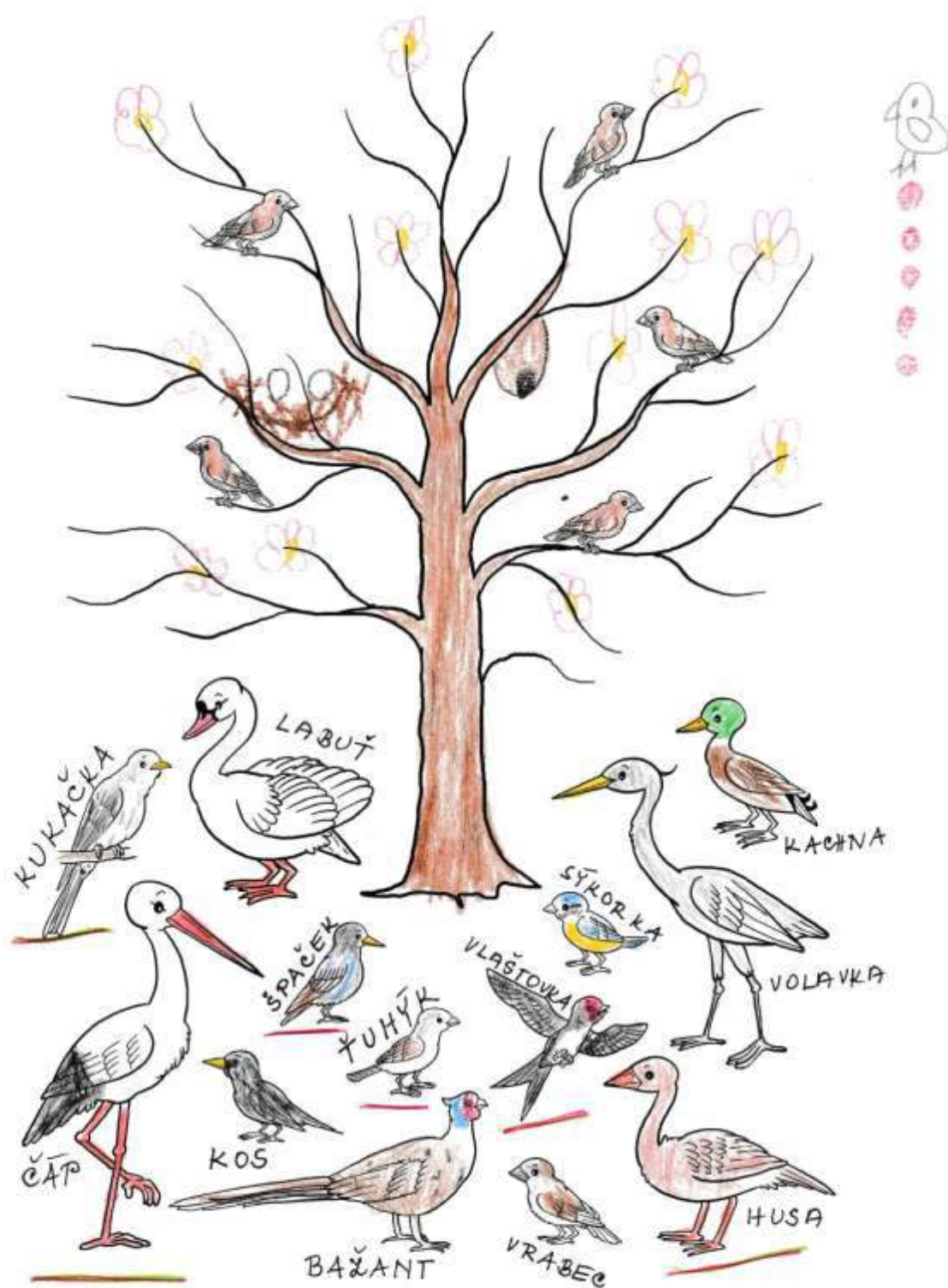


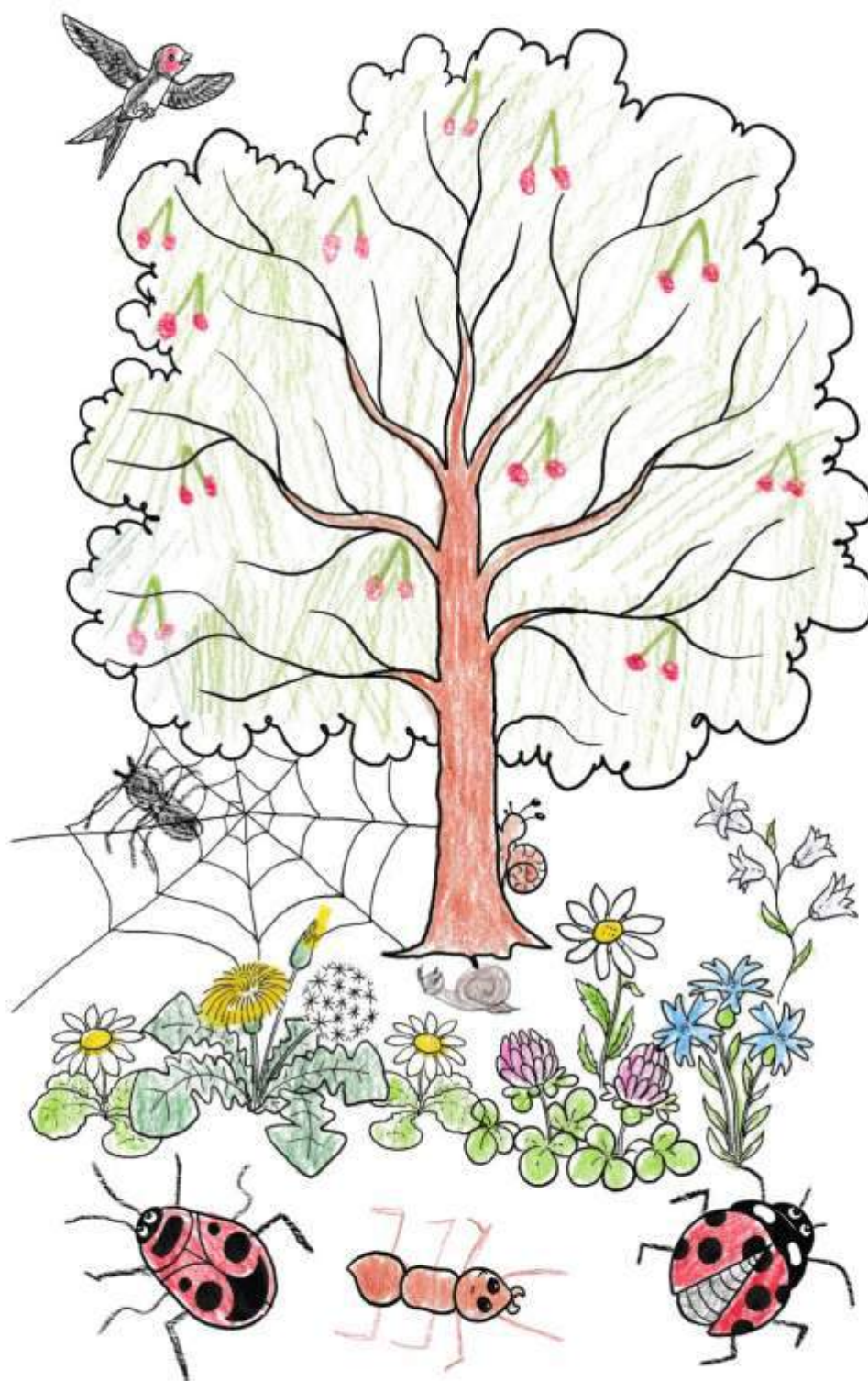
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY













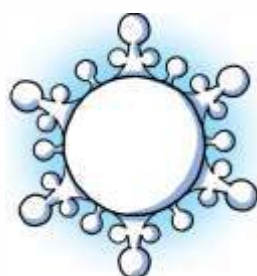
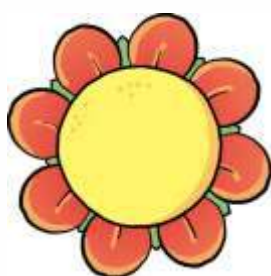


EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příroda našeho regionu v ročních obdobích



- Příloha č. 3 - Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

6 Příloha č. 3 - Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi

Při vstupním rozhovoru s dětmi byl zřejmý rozdíl v jejich vztahu k přírodě, který si přináší z rodiny. Z jejich vyprávění bylo patrné, že v mnoha případech dítě tráví v přírodě čím dál méně času a tak ubývá přímého kontaktu s přírodou.

Vliv jejich paní učitelky, která se environmentální výchově věnuje s velkou péčí a nadšením je velmi významný. Děti se na pobyt v přírodě těší a jsou zvyklé na činnosti a aktivity spojené s novými poznatky a tvořením v ní. Znalosti některých dětí byly velice dobré, ale také rozdílné, mnohdy překvapující, co některé děti v tomto věku znají.

Vzdělávací program Příroda našeho regionu v ročních obdobích plynule navazuje na jejich školní vzdělávací program předškolní třídy a rozvíjí stávající zkušenosti a poznatky dětí.

Jedná se o přirozený a nenásilný způsob poznávání prostředí a jeho okolí, kde vyrůstají a který je jejich domovem. Program je velice pestrý – rozmanitý a vyvážený a jsou zde propojovány všechny vzdělávací oblasti. Dítěti nabízí vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

Obsah jednotlivých bloků vychází ze života dítěte, je pro ně smysluplný, zajímavý a užitečný. Jejich realizace poskytuje dítěti širokou škálu různých aktivit, her, nových poznatků a nabízí hlubší prožitek.

Zpětná vazba z jednotlivých bloků vzdělávacího programu z pohledu dětí

Děti sedí v kruhu, na položenou otázku odpovídá ten, kdo má v ruce kamínek.

- sezením v kruhu, popovídání s dětmi, co se jim líbilo, nelíbilo, co je zaujalo, co je překvapilo
- popovídáním co nového se dozvěděly, co bylo pro ně úplně nové
- popovídáním co ještě nezažily, co nikdy neslyšely, na co nezapomenou
- popovídáním co by chtěly ještě znovu zažít, zahrát si, navštívit, jaké mají přání
- pozorováním dětí, jejich reakcí na danou aktivitu, jejich asociace
- Pracovní listy
- malování obrázků z jejich prožitků
- Album - portfolio – herbář každého dítěte
- Fotodokumentace

Zpětná vazba po ověření programu Podzimní setkání s vílou Šumavěnkou v ZOO koutku Feferské rybníčky

U podzimní výpravy k Feferským rybníčkům děti velmi oceňovaly jejich prohlídku. Většina dětí tento ZOO koutek – oboru navštívila poprvé. Prohlídka celého areálu je velice zaujala, nejvíce živá zvířata. Nezapomenutelným zážitkem bylo blízké setkání s divokými prasaty, selaty, vidět jejich přirozené prostředí a také čím je lesníci přikrmují. Velkým zážitkem byla velká chata, ve které byly různé ukázky dřeva – stromů, vycpaná zvířata, modely významných domů z Prachatic a další zajímavosti. Pan ředitel Lesů odpovídal na zvědavé otázky dětí. I přes velký ruch aut a strojů ozývajících z blízké silnice, se podařilo dětem zhlédnout skupinu daňků žijících v oboře. Děti se také dozvěděly, že pokud budou mít doma přebytky suchého pečiva, mohou je do obory pro zvířata donést. Co je méně zaujalo, byla aktivita přiřazování plodů ke stromům a keřům. S nadšením vyprávěly, jak se některá zvířátka připravují v tomto čase na zimu. S radostí vyráběly z šišky ježečka, zapíchávaly bodlinky z jehličí borovic, jako oči posloužily hložinky a čumáček kamínek. Ježečky všichni uložili do připraveného pelíšku, přikryli listím a zazpívali jim ukolébavku. S velkou chutí všichni hráli hry Na veverky a Jak přezimují slunéčka sedmítečná. Jejich přáním bylo, podívat se do ZOO koutku ještě jednou.

Zpětná vazba po ověření programu Podzimní setkání na zahradě MŠ, na louce a v Hájíčku

V tomto bloku děti zaujala většina aktivit. Chutě podzimu v podobě jablíčkového čaje, ochutnání křížal, oblékání



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



víly do podzimních šatů z barevného listí. Nevšedním zážitkem byl pohled na podzimně zbarvené město „vzhůru nohama“ a pohled do zlatavě zbarvené koruny stromu javoru pomocí zrcátka. Na co jen tak nezapomenou, byly hry s podzimním listím. Listí posloužilo k výtvarným aktivitám, k dalším radostným momentům patřilo přikrývání listím jako peřinou, jeho rozhazování jako když prší listí a jeho vůně. Velmi je zaujala výroba Andělky, z listí ji děti tvořily šaty. Z vlny svazovaly vlasy a pak domalovávaly obličej. Naučily se udělat uzlík, dozvěděly se, proč se slaví posvícení. Překvapilo je, že poslednímu jablku na jabloni se říkalo „zapomnělka“. Nejvíce je bavilo tvořit mětynku, jak na pískovišti tak i tu skutečnou z obřadního pečiva. Hodně oceňovaly, že si ji mohly utvořit samy. Tvoření mětynky byla rozšiřující aktivita vztahující se k oslavám posvícení. Velmi oblíbenou činností se stalo hmatové pexeso s podzimními plody. Úplně nové pro ně bylo zakopávání pokladu do země, starého hrnce se semínky bukvic.

Zpětná vazba po ověření programu Sněhovánky a radovánky s vílou Šumavěnkou na zahradě MŠ a v Hájíčku

V zimním setkání děti pracovaly s velkým zaujetím při oblékání víly Šumavěnkou do oblečení z ovčí vlny. Dozvěděly se, jaké vlastnosti ovčí vlna má. Zaujalo je pozorování sněhu pod lupou, malování ve sněhu potravinářskými barvami. Co nového se dozvěděly, např. uváděly, že led je lehčí než voda, proto plave, jak vznikají rampouchy a kdy je mráz a kolik má sněhová hvězdička paprsků. Naučily se novou písničku, při které poznávaly, jak i v zimě dokáže být ZEMĚ barevná. Nezapomenou, jak se v zimě starat o ptáčky a jak vytvářely v hájíčku stromové skřítky a víly. Některé děti dokonce dovedly na místo tvoření své rodiče, aby jim je ukázaly. Dvě děvčátka nerada vzpomínala na to, že jim byla zima na ruce. Všichni rádi hráli hru Na zvířátka, která v zimě nespí. Reakce: nejvíce bylo dětem líto, že jim jejich obrazy ve sněhu rychle zapadaly sněhem a nestihly je ukázat rodičům.

Zpětná vazba po ověření programu Co vypráví dětem a Šumavěnce sněhová vločka

Děti velmi zaujalo nové neformální prostředí Centra ekologické výchovy Dřípatka. Učebna byla plná zajímavých pomůcek, které si děti se zájmem prohlížely. Jednalo se o různé exponáty - geologickou výstavku, hmatovou skříňku s pobytovými znameními, výstavku rohů a parohů či liščí noru. K prolezení liščí nory některé děti nenašly odvalu. V druhé učebně děti zaujala maketa mraveniště, vycpaniny ptactva a dalších zvířat, vzorky stromů, větviček s pupeny, ptačí budky a krmítka a zvláště živá zvířata – strašilky, rybičky v akváriu, osmáci a užovka Žofka. Velice je zaujal příběh Snížka a Sněženky, znázorňování koloběhu vody v přírodě pomocí fáčoviny. Nové byly pro ně informace o stavbě sněhové vločky, naučily se, kdo v zimě přilétá na krmítko, čím se ptáci v zimě živí a co do krmítka nepatří. Poznaly některá zvířata a jejich stopy „ve sněhu“ vedoucí k nim. Nikdy nezapomenou na návštěvu ekologického centra.

Zpětná vazba po ověření programu Jak víla Šumavěnka probouzí jaro

Děti nejvíce oceňovaly pouštění lodiček se semínky, tvoření hnízdeček, hru na myšky. Konkrétní reakce dítěte: „Nejvíce se mi líbilo, že mi dala paní učitelka jinou lodičku a já si tu svou mohla nechat na památku, já jí nechtěla pustit po vodě“. Některé děti zaujalo, jak je voda v potoku studená...

Dětem čas u vody rychle utekl, nechtěly se vracet tak brzy do školky. Podle nich měly málo času na hraní her. Rádi by k potoku chodily častěji.

Co nového se naučily? Poznaly nový zvyk, kterým se ukončovala zima Vynášení Mořeny a jak se Mořena dělá – vyrábí. Nově poznaly i létečko, kterým se vítá jaro a že to jsou jarní větvičky s navázanými stužkami. Naučily se vázat uzlíky, mnohým dětem tato činnost dělala problém. Naučily se nové pohybové hry, říkadlo Zimo, zimo, jdi už pryč. Na pohádce o kapičce Evičce si zopakovaly koloběh vody v přírodě, se kterým se již setkaly v programu „Co dětem a Šumavěnce vyprávěla sněhová vločka“. Při znázorňování koloběhu vody v přírodě se zároveň učily co je to řada, zástup, dvojice, orientaci v prostoru. Střídání pokynů, naslouchání, pozornosti a vzájemné ohleduplnosti.

Velmi je bavilo ověřování pokusů, co plave ve vodě a co ne. Co nikdy nezažily a co bylo úplně nové? Osm dětí se svěřilo, že ještě nikdy předtím nebyly u potoka, jen jedno z nich si pouštělo lodičku se svými rodiči. Většina



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

děti si poprvé namočila ruce v potoce a zjistila, jak je voda studená. Pokud u potoka či říčky někdy byly, mohly se jen dívat. Na otázku co nikdy nezapomenou, se většinou opakovaly odpovědi, co je zaujalo a co nového se naučily. Většina dětí by chtěla znovu zpátky k potoku, pouštět lodičky, mít více času si hrát a zkoušet různé pokusy. Chtěly by navštívit i další toky, jít k řece, k rybníku. Vrací se stále ke hře „Na myšky“, při spontánní hře si samy stavěly potok z klacíků v háječku, nosily z domova obrázky toho, co se jim líbilo, kam doplula jejich loďka. S radostí oblékaly vílu do jarních šatů.

Zpětná vazba po ověření programu Jarní setkání s vílou Šumavěnkou na školní přírodní rezervaci

Na školní přírodní rezervaci se děti dopravily autobusem, což pro mnohé byl už zážitek, na který se moc těšily. Školní přírodní rezervace se jim moc líbila, děti zde byly poprvé. Děti se zde setkaly s rostlinou, která nese název Centra tj. dřípatkou horskou v jejím přirozeném prostředí. Zaujala je všechna stanoviště od nalovení a pozorování nymfy vážky v Drndalu, pobytová znamení, studánka – pramen, siluety zvířat na lesní stezce. Naučily se a nově poznaly jak se v rezervaci chovat, jak se maskují larvy chrostíků, lesní patra, projít si poslepu pavučinou, prožít a projít se pomocí zrcátek v korunách stromů a oblacích. Moc je bavilo tvoření s přírodninami – lesní Land-art. Děti byly velice zklamané, že se program musel předčasně ukončit z důvodu nepříznivého počasí a že si nemohly vyzkoušet vše, co bylo pro ně připraveno. Vyslovily přání se tam brzy vrátit, školní přírodní rezervaci navštívit ještě jednou.

Zpětná vazba po ověření programu Děti a víla Šumavěnka se těší na léto

Děti prožily příběh semínka a postupně poznávaly život na louce od země až po místa nad ní. Na zahradě vykopaly „svůj“ poklad. Velkým zklamáním bylo poznání, že pan údržbář při sekání zahrady neušetřil náš poklad schovaný u keře. Vyklíčená semena, která již vyčnívala ze země ven posekal. Pokladem zůstala alespoň jedno semínko, ze kterého vyčníval kořínek, statný stonek s malými lístky. Děti obdivovaly, jak z malého semínka může vyrůst tak statná a silná rostlinka. Děti rády ochutnávaly bylinky z jejich bylinkového záhonku. Se zájmem sledovaly, jak se dětmi nově zasetým semínkům daří a pozorovaly je. Rovněž velkému zájmu dětí se stále těší jejich nový hmyzí domeček.

Dětem se nejvíce líbila hra na vývoj motýla, byly nadšené z práce s becherlupou. Naučily se stadia vývoje motýla a včely, nově poznaly svinku a další hmyz žijící v zemi. Zahrály si hru na svinku. Co bylo pro ně nové – pozorování hmyzu v přírodě a pod lupou, žádné dítě se neštítlo vzít živou svinku do ruky. Děti byly přímo nadšené z práce s lupou a nechtěly činnost vůbec ukončit. Zaujalo je objevování říše hmyzu pomocí her a touží si zahrát hru s modely motýlů znovu. Přesto, že dětem v tomto období neprálo počasí, stále přšelo, společně vytvářely bylinový Land-art v podobě slunce, „vařily“ a dávaly do nádob sirup, salát, čaj, polévku z bylin, které poskytla louka. Naslouchaly příběhu starých lip a dokázaly je obejmout. Dozvěděly se, proč se kosí louka a k čemu usušená tráva slouží a jak se jí říká.

V období slunečného počasí si vyrobily pomocí rostlin a jejich květů ubrousek. Tato kreativní činnost je velice zaujala. Ubrousek se stal též součástí jejich portfolia.

Zpětná vazba po ověření programu Pozdní léto s vílou Šumavěnkou

Posledním setkáním bylo babí léto. Děti se naučily pojmenovat smysly a spojovat je s ukazováním orgánu na svém těle, zaujalo je vaření a následně i ochutnávání bylinkového čaje, pozorování, jak čaj postupně mění barvu.

Všechny pokusy s bylinami – se slézem, s mydlicí byly pro ně nové a zaujaly je. Velice se jim líbila výroba voňavky – voňavé vody (louhování voňavých bylin ve studené vodě). Stále rádi hrají čichové pexeso, kdy poznávají stejné vůně bylin a dávají je do dvojic. Naučily se názvy některých bylin, jak se lisují, suší a ukládají na zimu. Dozvěděly se, proč se tomuto období říká „Babí léto“. Chtěly by znovu zažít výrobu sirupu, pokusy s bylinami. Na co nezapomenou - opakují se odpovědi- pokusy, práce s bylinkami...

Reakce na činnosti: Rodiče chválili domácí voňavky- vůbec prý netušili, jak krásně to může vonět, Jedné z holčiček se doma vylila voňavka a s pláčem přišla do MŠ s prázdnou lahvičkou. Vyrobili jsme novou voňavku



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



a museli vysvětlit mamince, jak se to dělá. Všem dětem i rodičům chutnal náš mátový sirup vyrobený v MŠ, všechny příchodí do MŠ zaujala všudypřítomná vůně bylin. Každý si domů odnesl pytlíček s voňavými bylinkami.

Přínos vzdělávacího programu

Příroda našeho regionu v ročních obdobích – Čtyři roční období s vílou Šumavěnkou aneb příroda je úžasná učitelka a dokonalá učebna, kterou otevřeme a objevujeme přírodu kolem nás

Přínosem byly veškeré aktivity vzdělávacího programu. Děti je přijímaly s nadšením a vždy se na program těšily. V daný den ověřování do mateřské školy většinou přicházely v plném počtu.

Pobyt v přírodě přispíval k jejich otužování a hlavně přispěl ke kladnému vztahu k pobytu v přírodě a k přírodě samotné. Všechny aktivity vedly k poznání, citlivému přístupu, chování a jednání k přírodě v okolí mateřské školy a blízkého okolí. Jednotlivé aktivity byly směřovány do biotopů lesa, vody – potoka, louky, zahrady, parku, Zoo koutku, chráněného území. Rozmanitost výběru prostředí a biotopů dětem poskytla hluboké prožitky z volnosti pohybu, z překonávání námahy a nepřízní počasí, z úžasu nad objeveným světem, z vnímání krásy a pocitů radosti. Program jim ukázal svět rozmanitější, barevnější, složitější, svět plný osobních výzev, poznatků a skutečných prožitků.

Přínos vzdělávacího programu hodnotíme v několika rovinách

- VP vznikl ve velmi dobré spolupráci a propojování formálního (MŠ Prachatice) a neformálního (CEV Dřípatka) vzdělávání. Jeho obsah byl vyvážený, pestrý, aktivity a činnosti byly dětmi velmi příznivě přijímány.
- na přání dětí byl VP rozšířen o další návštěvu CEV, pečení obřadního pečiva
- většina připravených programů probíhala v přírodě a v místech, které děti důvěrně znaly
- poznaly místa v jejich blízkém okolí, která neznaly a navštívily je většinou poprvé, ve všech případech děti vyslovily přání navštívit je ještě jednou, v návštěvě ekologického centra jim bylo jejich přání splněno
- díky návštěvě těchto míst se dařilo vytvářet vztah k rodnému městu, k domovu, k mateřské škole – k životnímu prostředí, kde žijí a mít ho rád, vytvořit si k němu hezký vztah
- skupina dětí MŠ je velmi vhodná pro výuku a propojení formálního a neformálního vzdělávání, kdy děti nejsou omezovány pevným učebním plánem
- vzdělávací program dětem, ale i pedagogům nabídl pestrou a rozmanitou paletu aktivit a námětů, a tak obohatit výuku po celý školní rok
- VP dětem obohatil jejich slovní zásobu o pojmy, poznatky se kterými se zatím nesetkaly
- VP jim poskytoval stálý kontakt s přírodou a s přírodninami, pobyt na zdravém vzduchu, pohyb pro jejich zdravý vývoj, příležitost k větší soudržnosti protože společné hry, zážitky kolektiv stmelují
- v rámci ověřování vznikaly neobvyklé pomůcky pro environmentální výchovu, které děti stále využívají, vrací se k nim, vyžadují opakování her, které při ověřování hrály poprvé
- v průběhu celého školního roku v rámci tohoto vzdělávacího programu, byly dětem zakládány do jejich desek – knížky či portfolia všechny pracovní listy, vytvořené obrázky, výrobky, recepty, návody, vyliované bylinky – připomínka či malé album připomínající jejich práci a zážitky z něj



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- během ověřování se děti setkaly i s méně příjemnými zážitky, které dobře zvládly – nepřízeň počasí, chladno, déšť, překonávání různých překážek v přírodě, které vedou k jejich utužování
- kladné odezvy a reakce na vzdělávací program byl i od rodičů dětí, v jejich „domácích úkolech“ je velmi hezky podporovali, někteří dokonce pomáhali a věnovali se dětem i pozorováním změn v přírodě cíleně, nešetřili chválou na aktivity, děti z domova nosily namalované obrázky – zážitky z programu, popřípadě nalezená pobytová znamení.
- děti se setkávaly s jiným způsobem výuky, s jiným pohledem pedagoga neformálního vzdělávání. Propojení formálního a neformálního vzdělávání dětem umožňoval neobvyklé prožitky, používání jiných speciálních pomůcek, které zajišťují jejich širší a hlubší poznatky. Rozšíření výuky obohacoval pedagogy z formálního i z neformálního vzdělávání. Využitelnost poznatků bude po celou následnou praxi těchto pedagogů.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zpráva o ověření programu v praxi závěrečná

V průběžné zprávě uvádějte informace o ověření programu s jednou ověřovací skupinou v případě, že bude probíhat následné ověření s další ověřovací skupinou.

V závěrečné zprávě uvádějte souhrnné informace shrnující/rekapitulující celý proces (všechna) ověření programu, popř. informace o ověření programu, které bude realizováno jen s jednou ověřovací skupinou.

I.

Příjemce	MAS Šumavsko, z.s.
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008202
Název projektu	Vzděláváme společně
Název vytvořeného programu	Příroda našeho regionu v ročních obdobích
Pořadové číslo zprávy o realizaci	2

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen¹
MŠ Prachatice CEV Dřípatka, Prachatice	září 2018 až květen 2019	děti MŠ

¹ Uveďte stručně charakteristiku a velikost skupiny (např. 25 žáků 7. ročníku ZŠ apod.) a název organizace.



1. Stručný popis procesu ověření programu

Vzdělávací program příroda našeho regionu v ročních obdobích – Čtyři roční období s vílou Šumavěnkou aneb příroda je úžasná učitelka a dokonalá učebna, kterou otevřeme a budeme objevovat přírodu kolem nás byl připraven pro děti předškolního věku v délce 16 hodin výuky (45 minut) zaměřené na poznávání přírody našeho města, regionu ve čtyřech ročních obdobích.

V rámci výukových programů děti navštívily ZOO koutek u Feferských rybníčků, prostory SZČ Dřípatka, školní přírodní rezervaci Pod Vyhlídkou, školní zahradu mateřské školy, okolí Živného potoka, Hospic park a další zajímavé lokality v okolí mateřské školy. Při výukových programech děti pozorovaly živé i neživé části přírody formou her, skupinové práce a zážitkovými aktivitami v neformálním prostředí. Součástí každé výuky byly pracovní listy, kde si děti rozšiřovaly znalosti o přírodě, rozvíjely slovní zásobu a zapojovaly svou fantazii a kreativitu. Výstupem všech zúčastněných dětí je vlastní portfolio, kde jsou shrnuty aktivity, kterými děti prošly v podobě jejich vlastních prací s přírodninami.

Ve výuce byly rozmanitými aktivitami a úkoly průběžně naplňovány stanovené cíle a kompetence, děti jsou schopny:

- vyprávět o navštívených zajímavých místech našeho města a jeho okolí v regionu, uvědomit si důležitost domova a jeho blízkých;
- zajímat se o svět rostlin a zvířat, být zvědavý – nacházet a objevovat neznámé a nové, pozorovat, soustředit se na danou činnost, používat neobvyklé pomůcky;
- vnímat všemi smysly změny týkající se všech čtyřech období – dotýkat se přírodnin, nebát se hmyzu a brouků;
- prohlubovat a rozvíjet dosavadní znalosti ve všech oblastech, spolupracovat s ostatními, pracovat samostatně a spolehnout se na sebe, dodržovat stanovená pravidla;
- vyprávět, popisovat prožitky a pocity, používat základní matematické termíny, vyjmenovat geometrické tvary, vnímat nové pojmy a zapamatovat si je, popsat přírodninu: co je tvrdé, měkké, pichlavé, ostré;
- zajímat se o přírodu a dění v ní, chtít více vědět, cítit z pobytu v přírodě radost, naslouchat, ztišit se, relaxovat;
- poznávat nejbližší prostředí, objevovat krásy přírody kolem nás, vidět krásu míst, které zná jiným pohledem, vnímat pestrost a rozmanitost přírody kolem sebe, orientovat se;
- pochopit přírodní jevy v jednotlivých ročních obdobích, bohatost jednotlivých biotopů, bohatost druhů přírodnin;
- pochopit a vnímat moudrost přírody, pochopit koloběh vody v přírodě a jeho význam pro vše živé na ZEMI;
- tvořit, být zručný, mít a sdílet radost a dobrý pocit z vytvořeného díla a vážit si ho;
- naučit se vidět změny a fungování přírodních dějů, pozorovat přírodu a chápat důležitost její ochrany;
- využívat praktických činností k objevování změn v přírodě ve všech čtyřech obdobích, objevovat je v lidových písních, zvycích, obyčejích a lidové slovesnosti.

Přínos vzdělávacího programu

Příroda našeho regionu v ročních obdobích – Čtyři roční období s vílou Šumavěnkou aneb příroda je úžasná učitelka a dokonalá učebna, kterou otevřeme a budeme objevovat přírodu kolem nás

Přínosem byly veškeré aktivity vzdělávacího programu. Děti je přijímaly s nadšením a vždy se na program těšily. V daný den ověřování do mateřské školy většinou přicházely v plném počtu.

Pobyt v přírodě přispíval k jejich otužování a hlavně přispěl ke kladnému vztahu k pobytu v přírodě a k přírodě samotné. V celém programu všechny činnosti byly smysluplně propojené a plynule na sebe navazovaly.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Všechny aktivity vedly k poznání, citlivému přístupu, chování a jednání k přírodě v okolí mateřské školy a blízkého okolí. Jednotlivé aktivity byly směřovány do biotopů lesa, vody – potoka, louky, zahrady, parku, ZOO koutku, chráněného území. Rozmanitost výběru prostředí a biotopů dětem poskytla hluboké prožitky z volnosti pohybu, z překonávání námahy a nepřízní počasí, z úžasu nad objeveným světem, z vnímání krásy a pocitů radosti. Program jim ukázal svět rozmanitější, barevnější, složitější, svět plný osobních výzev, poznatků a skutečných prožitků.

Přínos vzdělávacího programu hodnotíme v těchto bodech

- VP vznikl ve velmi dobré spolupráci a propojování formálního (MŠ Prachatice) a neformálního (CEV Dřípatka) vzdělávání. Jeho obsah byl vyvážený, pestrý, aktivity a činnosti byly dětmi velmi příznivě přijímány;
- na přání dětí byl VP rozšířen o další návštěvu CEV, pečení obřadního pečiva;
- většina připravených programů probíhala v přírodě a v místech, které děti důvěrně znaly;
- děti poznaly místa v jejich blízkém okolí, která neznaly a navštívily je většinou poprvé, ve všech případech děti vyslovily přání navštívit je ještě jednou, v návštěvě ekologického centra jim bylo jejich přání splněno;
- díky návštěvě těchto míst se dařilo vytvářet vztah k rodnému městu, k domovu, k mateřské škole – k životnímu prostředí, kde žijí a mít ho rád, vytvořit si k němu hezký vztah;
- skupina dětí MŠ je velmi vhodná pro výuku a propojení formálního a neformálního vzdělávání, kdy děti nejsou omezovány pevným učebním plánem;
- vzdělávací program dětem, ale i pedagogům nabídl pestrou a rozmanitou paletu aktivit a námětů, a tak obohatil výuku po celý školní rok, jeho součástí jsou další náměty, návrhy na další činnost, kterými lze VP nadále rozšiřovat;
- VP dětem obohatil jejich slovní zásobu o pojmy, poznatky, se kterými se zatím nesetkaly, lze jej využívat pro obohacení výuky environmentální výchovy v 1. a 2. třídách základní školy;
- VP jim poskytoval stálý kontakt s přírodou a s přírodninami, pobyt na zdravém vzduchu. Poskytl příležitost větší soudržnosti, protože společné hry a zážitky kolektiv stmelují;
- v rámci ověřování vznikaly neobvyklé pomůcky pro environmentální výchovu, které děti stále využívají, vrací se k nim, vyžadují opakování her, které při ověřování hrály poprvé;
- v průběhu celého školního roku v rámci tohoto vzdělávacího programu, byly dětem zakládány do jejich desek – knížky či portfolia všechny pracovní listy, vytvořené obrázky, výrobky, recepty, návody, vylisované bylinky – album připomínající jejich práci a zážitky;
- během ověřování se děti setkaly i s méně příjemnými zážitky, které dobře zvládly – nepřízeň počasí, chladno, déšť, překonávání různých překážek v přírodě, které vedly k jejich utužování;
- kladné odezvy a reakce na vzdělávací program byl i od rodičů dětí, v jejich „domácích úkolech“ je velmi hezky podporovali, někteří dokonce pomáhali a věnovali se dětem i pozorováním změn v přírodě cíleně, nešetřili chválou na aktivity, děti z domova nosily namalované obrázky – zážitky z programu, popřípadě nalezená pobytová znamení;

děti se setkávají s jiným způsobem výuky, s jiným pohledem pedagoga neformálního vzdělávání. Propojení formálního a neformálního vzdělávání dětem umožňuje neobvyklé prožitky, používání jiných speciálních pomůcek, které zajišťují jejich širší a hlubší poznatky. Rozšíření výuky obohacuje pedagogy z formálního i z neformálního vzdělávání. Využitelnost poznatků je po celou následnou praxi těchto pedagogů.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?

Ověřování programu probíhalo v MŠ Prachatice na odloučeném pracovišti Skalka ve 4.tř. v počtu do 24 dětí. Ověřování probíhalo ve 2 hod. blocích činností či v rámci pobytu venku ověřováním samostatných činností.

Datum a počet účastníků:

tematický blok	místo	datum	počet účastníků
Pozdní léto	třída MŠ, zahrada MŠ, louka	19. 9. 2018	17
Podzim	Feferské rybníčky	4. 10. 2018	23
Podzim	zahrada MŠ, louka, Hájiček	17. 10. 2018	21
Zima	zahrada MŠ, louka, Hájiček	10. 1. 2019	18
Zima	CEV Dřípatka	23. 1. 2019	21
Jaro	Živný potok	4. 4. 2019	21
Jaro	Přírodní rezervace CEV Dřípatka	3. 5. 2019	19
Léto	zahrada MŠ, louka pod MŠ	17. 5. 2019	15

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Děti byly dopředu seznamovány s termíny ověřování programu (návštěvami víly Šumavěnky) a činnostmi, které je při programu čekají. Byly motivovány vyprávěním, příběhy, předčítáním společnými rozhovory. Víla je na konci bloku seznámila s tím, co je čeká příště a učitelka v motivaci pokračovala. Na program se vždy velmi těšily. V daný den přicházely do MŠ v hojném počtu. Pokud byl někdo nemocný, vyjadřoval lítost, že se programu nemůže zúčastnit.

Na návštěvy víly se i předem připravovaly, nosily si vlastní pomůcky – lupu z domova, nosily obrázky, knihy, květiny, pobytové znamení, která našly v přírodě.

Na dětech jsme pozorovaly radost, zájem o práci a velké očekávání před každým programem. Každý se těšil na to, s jakými aktivitami víla přijde a co zajímavého s sebou přinese.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Dětem se program moc líbil, všechny aktivity přijímaly s nadšením. S mnohými činnostmi z programu se nikdy nesetkaly.

Reakce dětí byly vždy pozitivní a radostné. Velmi pozitivní máme i ohlasy od rodičů, z vyprávění dětí i vystavených prací dětí. Od dětí nezaznělo, že by je nějaká činnost nebavila nebo se jim nelíbila. Byla na nich vidět radost z každého vlastního i skupinového výtvaru, pečlivost při práci, komunikace a spolupráce se spolužáky i samostatné bádání.

Děti vždy pracovaly se zájmem, těšily se na každou další činnost. Hry a činnosti, které děti nejvíce zaujaly, chtěly stále opakovat a přenášely se i do spontánního vyžití při pobytu venku či ranních her. Děti se vyptávaly, kdy už zase přijde víla Šumavěnka a těšily se na každé setkání.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Při realizaci a ověřování programu se objevilo několik problémů.

Za největší problémy považujeme opravdu velkou administrativní náročnost, časovou náročnost při vytváření příprav, pomůcek a úpravám prostředí. Metodika vznikala během příprav na realizaci a práce na psané podobě metodiky ubírala zbytečně moc času, který se mohl věnovat práci s dětmi.

Dvouhodinové bloky byly pro realizaci a pro použití v MŠ dlouhé. Cílovou skupinu účastníků není možné naráz zahrnout velkým množstvím informací, a to i vzhledem k udržení pozornosti účastníků. Některé aktivity byly proto po konzultaci realizátora a učitelky ověřovány samostatnými aktivitami při pobytu venku.

Při realizaci programu u Živného potoka se největším problémem ukázal výběr vhodné lokality pro daný biotop. Místa, která byla po dlouhá léta využívána k výuce dětí jsou nyní zanedbaná a neudržovaná. O to větší pozornost byla věnována pozornost úpravě prostředí, které by mohlo být pro děti potencionálně nebezpečné. Byly to opakované návštěvy lokality, kontrola, odstraňování nebezpečných větví, úpravy cestiček k potoku.

Dále se objevily potíže, které se ovlivnit nedají. Nejprve to byla velká hlučnost při návštěvě obory Feferské rybníčky, kterou způsobovaly těžké stavební stroje, které pracovaly na opravě protržené hráze. U realizace jarního a letního bloku to bylo špatné počasí. I přes veškeré snahy o vytipování vhodného dne dle předpovědi počasí se musela návštěva rezervace uskutečnit za deště a termín letního setkání přesunovat. Děti ale byly na špatné počasí dobře vybavené. Samy si předem kreslily seznam věcí, které mají mít do deštivého počasí a si doma za pomoci rodičů připravovaly oblečení i obsah batohu. Byly vedeny k samostatnosti, k povědomí o významu a způsobech ochrany vlastního zdraví, vlastnímu úsudku, k otužování. Měly možnost sledovat, že změny jsou přirozené, počasí se proměňuje a nedá se nijak ovlivnit. Stejně tak se nedá zabránit některým nehodám (protržení hráze) a je třeba urychleně pracovat na jejich nápravě. S těmito změnami je třeba počítat a přizpůsobovat se proměnlivým okolnostem doma i v MŠ a k tomu byly vedeny i děti.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Velkou administrativní zátěž zřejmě nelze ovlivnit. Velkou časovou zátěž na přípravu programu tak velkého rozsahu zase nelze ošidit ani uspišit, pokud má program dosahovat požadovaných kvalit.

Vítanou pomocí bylo zapojení odborného konzultanta a řešitele, paní Lucie Jiráňové.

Další oceňovanou pomocí byli pracovníci MAS Šumavsko z.s, pan Martin Rek a paní Petra Hovorková, kteří vstřícně a s plným pochopením s administrativou pomáhali.

Co se týče vhodného prostředí pro výuku je velká škoda, že okolí MŠ nenabízí lepší místa pro terénní výuku dětí. Škola by ale neměla zůstat uzavřená tomuto problému, neměla by zůstat lhostejná a měla by upozorňovat spolu se zařízením pro neformální výuku na své poznatky např. vedení města a spolupodílet se na možné nápravě, vyhledávání nových vhodných lokalit pro výuku v terénu a možných úpravách pro vytvoření bezpečného a vhodného prostoru pro výuku. Přípravě prostředí by měla být věnována maximální pozornost.

Nepředvídatelné potíže nelze nijak ovlivnit. Možné problémy lze jen předvídat, sledovat, brát je v úvahu a vytvářet různé varianty.

Délku bloků a výběr činností je třeba uzpůsobovat aktivitě dětí. Není možné realizovat bloky v celém jejich rozsahu. Učitel ať si sám z nabízených činností vybere aktivity, které vyhovují jeho potřebám.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Vzhledem k tomu, že vzdělávací program vznikl ve velmi krátké době – v průběhu jednoho školního roku program upravován nebude.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Posledním dnem ověřování byl 17. květen 2019. Vzhledem k časové tísní bude program ponechán v původní verzi.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření²

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Dětem se program velice líbil. Plnění všech úkolů je bavilo. Nabídka činností byla pestrá a pro děti zajímavá i zábavná. Nejednalo se o pouhé předávání „hotových“ poznatků, které děti nebaví. Vše si mohly vyzkoušet, osahat, prozkoumat. Díky materiálnímu zabezpečení z CEV měly děti k dispozici pomůcky, které MŠ nevlastní nebo ne v takovém rozsahu, aby s nimi mohlo pracovat každé dítě samostatně. Ze samostatného bádání a pozorování byly děti nadšené. Líbilo se jim zkoumání přírody všemi smysly.

Všechny aktivity vedly k poznání, citlivému přístupu, chování a jednání k přírodě v okolí mateřské školy a blízkém okolí. Jednotlivé aktivity byly směřovány do biotopů lesa, vody – potoka, louky, zahrady, parku, ZOO koutku, chráněného území přírodní rezervace CEV Dřípatka. Některá z těchto míst navštívily děti poprvé. Rozmanitost výběru prostředí a biotopů dětem poskytla hluboké prožitky z volnosti pohybu, z překonávání námahy a nepřízně počasí, z úžasu nad objeveným světem, z vnímání krásy a pocitů radosti. Program jim ukázal svět rozmanitější, barevnější, složitější, svět plný osobních výzev, poznatků a skutečných prožitků. Pobyt v přírodě přispíval k jejich otužování (především pokud nám příliš nepřálo počasí) a hlavně přispěl ke kladnému vztahu k pobytu v přírodě a k přírodě samotné.

Děti o činnostech často mluví. Rády vzpomínají na různé aktivity a chtějí se k činnostem vracet.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

Pozdní léto – pokusy s bylinami (výroba vlastní voňavky, pokus s mydlicí a slézem), zkoumání všemi smysly.

Podzim, Feferské rybníčky – možnost podívat se do obory přímo ke zvířatům.

Podzim – výroba podzimní Anděly z listů, tvoření mětynek.

Zima – malování do sněhu, sněhové víly a stromoví skřítki.

Zima, CEV Dřípatka – znázorňování koloběhu vody v přírodě barevnou gázou, pohádka o Snížkovi a Sněžence – motivační příběh

Jaro, Živný potok – pouštění lodiček po vodě, výroba Mořeny a její poslání po potoce.

Jaro, Přírodní rezervace – návštěva rezervace, pozorování exponátů naložených v tůňce, „malování“ z přírodnin.

Léto – hra na motýly s modely motýlů, hledání a pozorování hmyzu lupami na louce.

V každém z ročních období se děti velmi těšily na „oblékání“ víly Šumavěnky.

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Věcný obsah programu byl díky konzultacím pedagoga (realizátora) neformálního vzdělávání a učitelky mateřské školy propojený s třídním vzdělávacím programem. Činnosti byly nadstavbou a prohlubováním výuky v MŠ. Bylo dosaženo stanovených cílů a klíčových kompetencí vzdělávacího programu.

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

Materiální zabezpečení programu bylo na každý výukový blok na výborné úrovni. Pomůcky i pracovní listy, vše bylo předem pečlivě připraveno. Vyrobené pomůcky slouží dětem neustále. Jsou jim k dispozici např. při ranních hrách (hmatové pytlíčky, voňavé „pexeso“...) i při pobytu venku (ubrousky na land-art). Jsou využívány a dětmi vyžadovány. Díky pomůckám zapůjčeným z CEV mělo každé dítě prostor a možnost samostatně bádát, což vybavení MŠ neumožňuje. Při ověřování pracovních listů byla k práci využívána interaktivní tabule. Pro větší účinnost by bylo vhodnější využívat zařízení pro samostatnou práci dětí – tablety. Děti si rády prohlížejí svá portfolia, těší se až si budou moci založit další dílko.

² Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.



Do organizace jednotlivých bloků bylo v průběhu celého průběhu školního roku zapojeno více stran. Dopravu dětí autobusem zajišťovali pracovníci MAS Šumavsko, výběr míst měl na starosti pedagog (realizátor) neformálního vzdělávání. Z důvodu zajištění pestrosti – rozmanitosti a zajištění všech prostředí vzdělávacího programu, tzn., biotopů města, parku, zahrady, lesa, louky, vody, nebylo v jednom případě jednoduché tato zajistit – najít. Obtížné bylo najít přístup k vodě – u nás konkrétně k Živnému potoku. Místo bylo pedagogem několikrát předem upravováno tak, aby byl přístup pro děti bezpečný. Přesto to byl program pro děti velice atraktivní a byl dětmi jedním z nejlépe hodnocených.

e) Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?

Děti se setkaly s jiným způsobem výuky, s jiným pohledem pedagoga neformálního vzdělávání. Propojení formálního a neformálního vzdělávání dětem umožnilo neobvyklé prožitky, používání jiných speciálních pomůcek, které zajistily jejich širší a hlubší poznatky.

Rozšíření výuky obohatilo pedagogy z formálního i z neformálního vzdělávání. Využitelnost poznatků je po celou následnou praxi těchto pedagogů.

Realizátorka ověřování programu uměla děti vždy zaujmout a vhodně motivovat, volila vhodné metody pro práci s dětmi v MŠ. Byla vždy velmi pečlivě připravena, zásobena velkým množstvím vhodných i netradičních pomůcek. Citlivě reagovala na pracovní tempo a aktivitu dětí a přizpůsobovala činnosti skupině. Plnila přání dětí a rozšířila program o další návštěvu CEV Dřípatka a pečení mětytek z obřadního těsta. Děti byla vřele přijata a stala se součástí „třídní rodiny“.

f) Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?

Jeden dětský účastník, chlapec s bohatými znalostmi z rodiny, argumentoval, že se nic nového nenaučil. Přesto ho však tento program obohatil o netradiční činnosti, zážitky.

g) Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?

Ne.

h) Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Ne. Další verze programu nebude realizována.

i) Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?

Bylo dosaženo všech stanovených cílů a klíčových kompetencí.

Děti se na každý program vždy těšily, což bylo vidět při každém setkání, vyučující byla vždy mile přivítána. Děti byly pozorné, všechny informace přijímaly se zájmem. Nebylo používáno dlouhých hovorů, většinou po krátké informaci následovala aktivita. Informace jim byly předávány skrze prožitek. Na poslední ověřování si některé děti začaly nosit i své vlastní pomůcky, např. lupu, nosily namalované obrázky z již prověřených programů, vyprávěly o vlastních pozorováních doma s rodiči či sourozenci. Za celý školní rok vyučující z neformálního prostředí zdomácněl v prostředí formálním, takže došlo k opravdovému propojení nejen vlastní náplně, ale i skrze pedagogy.

Vyučující velmi oceňovala podnětné prostředí okolí Mateřské školy Prachatice, Na Skalce (jedno z nejlepších ze všech mateřských škol ve městě). Byly k dispozici obě dvě louky pod mateřskou školou (díky iniciativě vyučující – realizátora VP a jednání se zastupiteli města bylo zabráněno jejich posekání), dále Hájiček, který je také v blízkém dosahu. I samotná školní zahrada byla pro výuku příhodná. Díky iniciativám paní třídní učitelky dětí během školního roku se zahrada stávala čím dál podnětnější – bylinkový záhon, kde si děti samy sely semínka, vyráběly cedulky s názvy bylin, byl nainstalován hmyzí domeček, kam si děti nosily potřebný



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

přírodní materiál, budování zahradní přírodní učebny s tabulí atd...Tyto nevšední aktivity se skvěle doplňovaly s náplní vzdělávacího programu. Ne vždy se podařilo najít příhodné lokality mimo již jmenované. V případě biotopu vody byl zvolen jediný tok ve městě Živný potok, kde pro realizátora nebylo jednoduché místo najít a toto místo pro děti zpřístupnit. V tomto případě je to místní problém, se kterým se nemusí nikdo v jiných místech realizace VP potkat.

j) Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?

Ne, ověřování již proběhlo.

Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Ne. Další verze programu nebude realizována.

k) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:

Další verze nebude realizována.

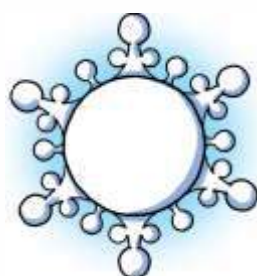
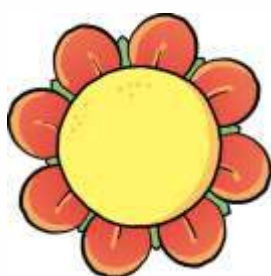
	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracovala	Růžena Vinciková	29. 5. 2019	
Zpracovala	Bc. Helena Turková Kubátová	29. 5. 2019	
Zpracovala	Lucie Jiráňová	29. 5. 2019	



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příroda našeho regionu v ročních obdobích



- Příloha č. 4 - Odborné a didaktické posudky programu



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

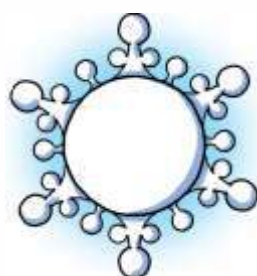
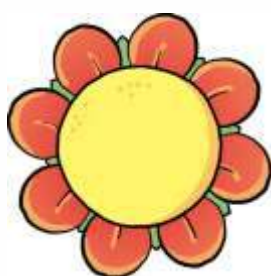
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příroda našeho regionu v ročních obdobích



- Příloha č. 5 - Doklad o provedení nabídky ke zveřejnění programu



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Martin Rek

Od: Martin Rek
Odesláno: středa 26. června 2019 7:23
Komu: ivo.krobot@nuv.cz
Kopie: pavla.topicova@nuv.cz; Šárka Kůsová; Petra Hovorková
(hovorkova@sosumavsko.cz)
Předmět: nabídka ke zveřejnění VP na portálu RVP

Dobrý den,
v rámci výzvy MŠMT *Budování kapacit pro rozvoj škol II* vytváříme vzdělávací programy k prohloubení spolupráce formálního a neformálního vzdělávání. MŠMT v rámci pravidel této výzvy stanovilo povinnost příjemcům dotace nabídnout nově vytvořené programy v kompletní finální verzi ke zveřejnění na portálu RVP.cz.
V současné době máme hotovou 1/3 vzdělávacích programů a povinnost vám oznámit, že vám budou níže uvedené vzdělávací programy z naší stany nabídnuty ke zveřejnění.

Konkrétní data

Název projektu: Vzděláváme společně
Č. projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008202
Vzdělávací programy: Příroda našeho regionu v ročních obdobích
Putování za řemesly po Jihočeském kraji

S pozdravem

Martin Rek



MAS Šumavsko, z.s.
Archiváře Teplého 102, 387 06 Malenice
Tel.: +420 703 148 408
rek@massumavsko.cz
www.massumavsko.cz



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

